

Státní okresní archiv Klatovy

ARCHIV MĚSTA RABÍ

1627 – 1945 (1952)

Inventář

Číslo pomůcky: 49

Číslo evidenčního listu JAF: 896

Michal Tejček

Klatovy 2003

Obsah

I. Úvod	3
1. Vývoj původce fondu	3
2. Vývoj a dějiny fondu	17
3. Archivní charakteristika fondu	20
4. Stručný rozbor obsahu fondu	23
5. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky	24
Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	25
Příloha č.2: Zjištění představitelů městské správy	26
Příloha č. 3: Schéma pořádání spisů z let 1850 – 1945	39
Příloha č. 4: Seznam městských knih z Hlavního repertáře	42
Příloha č. 5: Seznam stavebních spisů a plánů	43
Příloha č. 6: Statistika	45
Příloha č. 7: Seznam použitých zkratk	49
II. Inventurní seznam	50
III. Tiráž	65

I. ÚVOD

1. Vývoj původce fondu

Stopy rýžování zlata v blízkosti řeky Otavy prozrazují již raně středověké osídlení okolí pozdějšího hradu i obce Rabí. Písemné zprávy z doby před rokem 1380 však bohužel nemáme, je však pravděpodobné, že před začátkem 14. stol. hrad ani osada pod ním neexistovaly. Dějiny poddanského města Rabí jsou, zejména v starších dobách, spojeny s hradem a jeho majiteli.

Stavebně historický průzkum hradu Rabí, z něhož čerpala D. Menclová,¹ datuje nejstarší fázi hradu do doby kolem roku 1300. Menclová dále uvádí, že na poč. 14. stol. vzniklo také podhradí jako zárodek budoucího města.² Svůj názor opírá o průzkum architektury kostela Nejsvětější Trojice, již datuje také do poč. 14. stol. Tento kostel stál původně ve větší vzdálenosti od hradeb, takže nemohl sloužit jako hradní kaple, jak tomu bylo po pozdějším rozšíření a sloužil tedy pravděpodobně podhradí.

První písemná zmínka o hradu Rabí pochází z r. 1380,³ kdy se „seděním na Rabí“ psal *Půta Švihovský z Rýzemberka*.⁴ Rodu Švihovských z Rýzemberka patřil hrad a panství Rabí až do pol. 16. stol. Pro zbylé roky 14. stol. a první dvě dekady století následujícího nemáme téměř žádné zprávy.⁵ Do obecného povědomí vstupuje hrad v l. 1420 a 1421, kdy jej dobýval husitský vůdce Jan Žižka.⁶

Samotný vznik města Rabí již lze sledovat podrobněji. *Půta Švihovský z Rýzemberka*, jeden z nejmocnějších šlechticů království a majitel rábského panství, které bylo centrem rýzberského dominia, provozoval na svých statech rozsáhlou stavební činnost: nechal např. rozšířit hrad Rabí, r. 1498 přestavěl kostel Nejsvětější Trojice a nechal jej vybavit pozdně gotickými uměleckými díly.⁷ Rozhodl se rovněž vystavět pod hradem Rabí město. Nechal obehnat hradbami staré podhradí, nazývané Hradčany a na pozemcích severně od Hradčan, které k tomuto účelu městu daroval, vystavěl nové domy jako druhou část města Rabí.⁸ Na Půtovu žádost povolil mu král Vladislav Jagellonský listinou z 10. srpna 1499⁹ nejen město postavit, ale udělil Rabí také městská práva: město smělo být obehnáno hradbami, dostalo právo soudní¹⁰, právo vařit a šenkovat pivo, směli se v něm usazovat řemeslníci a kupci a

¹ Dobroslava Menclová: *Rábí. Státní hrad a památky v okolí*, Praha 1971.

² *Ibidem*, s. 4.

³ Jan Pelant: *Města a městečka západočeského kraje*, Plzeň 1988, s. 237 uvádí jako první zmínku r. 1373 s tím, že „tehdy je vzpomínáno městečko, které mělo vlastní farní (sic!) kostel a svými hradbami bylo napojeno na hradní opevnění.“ Rok 1373 jako první zmínku o hradu Rabí uvádí rovněž CIM IV-2, č. 632, s. 381, pozn. 1 s odkazem na Šimákovy České dějiny I. 5., s. 1037. K farnímu kostelu viz pozn. 5 a níže.

⁴ Viz *Libri confirmationum IV*, 142, ed. Tingl–Emler, Praha 1865–1889, citováno dle: Antonín Profous: *Místní jména v Čechách III.*, Praha 1951, s. 507.

⁵ Z pozdějších zpráv před založením města vzpomeňme alespoň zmínku ze 14. května 1484, kdy velkopřevor johanitů Jan ze Švamberka a na Strakonících a převor strakonický Jan z Lomnice s konventem a rukojmími prodávají roční plat 1 kopy gr. č. z jednoho popluží v Nahošíně za 15 kop gr. č. **písaři na Rabí** Havlovi z Činova pro budětického faráře, kdyby nebyl farář, mají plat pobírat kostelníci, plat může být převeden na jiné místo do 2 mil od Budětic; viz: *Soupis česky psaných listin a listů do r. 1526 2/1*. Praha 1975, č. 3153. Budětický kostel sv. Petra a Pavla byl do r. 1869 farním kostelem pro Rabí.

⁶ Michal Flegl: *Hrad Rábí a Žižkovy válečné operace na Prácheňsku*, in: MZK VII/1970, s. 289–297.

⁷ Srov. *Pozdně gotické umění v Čechách*, kol., Praha 1985, *passim*. Stavební činnost Půtova se dotkla v okolí Rabí zejm. Švihova a města Horažďovic.

⁸ Viz níže prodej Rabí Adamovi Chanovskému, kde se mluví o „jednom i druhém městě Rábském“.

⁹ Viz inv. č. 3; CIM IV-2, č. 632, s. 379–381.

¹⁰ Listina mluví o právu mít: „das Gericht und Richtstatt, dann auch in der Stadt auf den Ring Ein Pranger“, popřípadě (listina z 26. 8. t.r.) „künfftige das Geruht, Pranger und andere Kärker zur Bestraffung übler Leüthe“. S tím zřejmě souviselo i právo popravni. Popraviště na vrchu U Spravedlnosti je v Rabí doloženo ještě roku 1733, kdy bylo znovu vystavěno na místě staršího s tím, že se má udržovat i cesta k němu, kudy bývá veden

v Rabí se také mohly provozovat trhy – jeden týdně každou středu a dva výroční osmidenní o svátku Nejsvětější Trojice a na den sv. Martina. Tato privilegia stvrdil panovník ještě druhou listinou z 26. srpna 1499.¹¹ Z téhož roku je i listina samotného zakladatele města Půty Švihovského, datovaná 24. září.¹² Město Rabí dostává stejná privilegia jako město Horažďovice (které je obdrželo o dva roky dříve; Horažďovice se řídily právy Starého Města pražského¹³), zejména co se týče práva odkazovat majetek a Půta městu dále prodává 11 lánů, z nichž mají rábsští platit činži jako horažďovičtí.

Na žádost rábských měšťanů udělil král Vladislav 9. září 1513 Rabí městský znak a právo pečeti červeným voskem.¹⁴ Podle listinného blasonu vypadal městský znak takto: v modrém štítě jsou tři věže s branou, nad nimi stojí vlk v přirozených barvách, který má na krku zavěšeny zelené parohy, nad štítem útočná helmice.

Rabí bylo tedy založeno jako nevelké poddanské město. Poddanská města disponovala v podstatě stejnými právy, jako města královská, ovšem s tím rozdílem, že nepředstavovala samostatný zemský městský stav, ale byla součástí šlechtického dominia. Zakládání poddanských měst v 15. a 16. stol. souvisí s hospodářským podnikáním šlechty, do měst páni soustřeďovali centra řemeslné výroby a obchodu svých panství a města od nich dostávala podobná privilegia, jako města královská.¹⁵

16. 1. 1510 uděluje král Vladislav Jag. Vilémovi z Rýzemberka právo na vybírání cla a mýta na silnicích a vodě pod Rabím.¹⁶

Půta Švihovský z Rýzemberka zemřel již roku 1504. O pokračování náročných staveb se postarali Půtovi dědicové, kteří si rozdělili Rabí a Švihov a každý ze čtyř bratří držel buď polovic Švihova, nebo Rabí. Rábských polovin se ujali bratři *Břetislav* a *Vilém*. Vysoké náklady na stavby ovšem Švihovské natolik vyčerpaly, že byli nuceni svůj majetek postupně odprodávat. R. 1548 byl prodán Švihov, r. 1549 došlo i na panství Rabí, které koupil Jindřich Kurcpach z Trachenburka a z Miliče. Už roku 1557 koupil Rabí Diviš Malovec z Libějovic, aby je za dva roky prodal Vilémovi z Rožemberka.¹⁷ Rožemberkovi správci, vysílání na Rabí k správě majetku konstatovali neutěšený stav hradu i hospodaření, zařízení hradu bylo rozkradeno a rábsští měšťané lovili v panských lesích zvěř. Vilém z Rožemberka ovšem s Rabím dlouhodobě nepočítal a po průtazích s prodejem nakonec nechal 14. ledna 1570 vložit do Zemských desk *Adamu Chanovskému z Dlouhé Vsi* krom jiného „zámek Rabí s jedním i druhým městy Rábskými“.¹⁸ Rodu Chanovských patřilo Rabí až do r. 1708.

Rábsští měšťané si nechali potvrdit svá privilegia císařem Maxmiliánem II. 30. května 1570.¹⁹ Nový majitel zvolil sice Rabí za své sídlo, ale panství nějak výrazně nerozšířil. Situace se ještě zhoršila po Adamově smrti r. 1598, kdy se Rabí ujal jeho nejmladší syn *Jan Vilém*, který se o hospodářství příliš nestaral. Za krátko také zemřel (1607) a jako poručníci Janových nezletilých dětí Marie Markéty a Adama Přibíka se rábského majetku ujali Janovi bratři

---

odsouzenec (viz inv. č. 9, f. 49v–50r). Patentem Marie Terezie (dochovaným i v inv. č. 71) byla od poč. r. 1766 zrušena lokální popravní práva (v Prácheň. kraji jich bylo 19) a popravovalo se pouze v krajských městech (v tomto případě v Písku). Rabí však není v tomto patentu jmenováno mezi městy, která musela na popravu přispívat (srov. s. 9, pozn. 67).

¹¹ Viz inv. č. 3; CIM IV-2, č. 634, s. 381–382.

¹² Ibid.; CIM IV-2, č. 636, s. 383–386.

¹³ Viz AM Horažďovice, listina Půty Švihovského městu Horažďovicím z 21. 8. 1497, sign. A I 2.

¹⁴ Viz inv. č. 3; CIM IV-3, č. 838, s. 251–252

¹⁵ Viz J. Janák–Z. Hledíková: Dějiny správy v českých zemích do roku 1945 Praha 1989, s. 248.

¹⁶ Soupis česky psaných listin a listů do r. 1526 3/1. Praha 1980, č. 5287. Je možné, že název dvoru „Mýto“, který rábsští obdrželi od Kryštofa Chanovského r. 1627, nějak souvisí s tímto privilegiem.

¹⁷ August Sedláček: Hrad, zámky a tvrze Království Českého XI., Praha 1897 (reprint Argo 1997), s. 90–91.

¹⁸ Srov. Václav Břežan: Životy posledních Rožemberků I., II., ed. Svoboda Praha 1985, s. 171, 180, 194; A. Sedláček: o.c. XI., s. 91–92. „Jedno i druhé město“ viz výše.

¹⁹ Koncept listiny je uložen v SÚA Praha, sign. SM P 106, R 1, viz Antonín Haas, Soupis privilegií měst a městeček v Západočeském kraji, in: MZK VI/1968, s. 328.

Kryštof a Jindřich. Tomu se však bránila vdova Johanka z Bukovan a rozhořel se spor, který nejprve skončil smírem, ale později propuknul nanovo, když si vdova císaři stěžovala na to, jak hrad i hospodářství pod kořistnickou správou *Kryštofa Chanovského*, který se na Rabí usadil, pustne. R. 1617 se však poručnictví nad mladším bratrem a majetku ujala dospěší *Marie Markéta* a držela Rabí přes různé peripetie 10 let. Z neznámého důvodu se však roku 1627 jako s majitelem panství setkáváme opět s Kryštofem Chanovským z Dlouhé Vsi.²⁰

Ten totiž 2. dubna 1627 vydává listinu, v níž daruje „chudé obci města Rabí“ panský dvůr Mýto s pozemky a lesem,²¹ dále jim zajišťuje svobodný přístup k těmto pozemkům právem volně chodit přes řeku, povoluje pořádat trhy a vyrábět i prodávat slad.²²

Po Kryštofově smrti r. 1628 nastaly tahanice o majetek mezi Kryštofovými bratry a jejich potomky a nakonec byl o dvacet let později rábský statek rozdělen na dvě poloviny. Zcelen byl až r. 1678 a v držení jediného pána byl až od r. 1694. Poslední držitel panství z rodu Chanovských, *Jan Vilém*, prodal je r. 1708 kardinálovi a pasovskému biskupovi hraběti *Janu Filipovi z Lamberka*, který připojil toto panství k statku žichovickému (které získal rok předtím). Rod Lamberků zůstal majitelem žichovického velkostatku až do r. 1945.

K dějinám města nemáme před polovinou 17. stol., kromě výše zmíněných listin, žádných určitějších zpráv. Výše uvedená městská privilegia nicméně zobrazují počáteční stav města. Je možné říci, že Rabí bylo nadáno většinou práv a výsad, které mohlo jako poddanské město získat a o něž musela některá starší poddanská města v rámci vzrůstajícího sebevědomí svých měšťanů bojovat. Půta v jím iniciovaných královských i ve své listině usiluje nejen o rychlé povznesení podhradní vsi na město, což se nejvýrazněji projevuje obeháním hradbami (hradby = město), ale usiluje i o to, aby se do města přistěhovalo co nejvíce řemeslníků a obchodníků a proto se v listinách objevuje právo svobodně se ve městě usazovat, provozovat řemesla a obchod a dále také sám Půta jmenovitě svoluje k svobodnému odkazování majetku a téměř úplně se vzdává práva odúmrťe, což nebylo vždy u poddanských měst samozřejmostí.²³ Kromě práva disponovat majetkem, dává i fyzicky do zákupu měšťanům určenou výměru polí za roční činži a to, jak je uvedeno v jeho listině²⁴, na žádost rábských měšťanů, kteří chtěli platit stejně, jako horažďovičtí.²⁵ Napojení na právní soustavu královských měst je vyjádřeno jak ze strany krále výrazem „jako i v ostatních našich královských městech“ v souvislosti s udělenými privilegii, tak rovněž udělením stejných práv a svobod, jaké mají Horažďovice, potažmo Staré Město pražské, ze strany vrchnosti. Odvolací instancí soudní ovšem nejspíše nebylo nějaké královské město, ale vrchnost.

Omezení ve srovnání s měšťany královských měst se pravděpodobně i v Rabí projevovala, stejně jako v jiných poddanských městech, slibem poddanství pánu, odevzdáváním poplatků z piva, vína, trhů, jarmarků apod. do vrchnostenské pokladny, placením zvláštních dávek a snad i robotami²⁶, dále tím, že panský dům ve městě²⁷ byl osvobozen ode všech městských

²⁰ Viz Sedláček, o.c., s. 92–94.

²¹ „...dědictví mé, kteréž slove Mejto... s dědinami, lukami, lesem, s luhem i se vším k témuž Mejtu příslušenstvím...“ Haas mylně hovoří o „mýtu na Otavě“ (viz Soupis privilegií měst a městeček v Západočeském kraji, in: MZK VI/1968, s. 328). Jednalo se o dvůr patřící k hradu Rabí na cestě z Horažďovic do Žichovic v lese Hůrka (viz Sedláček, o.c., s. 94). S tímto obecním majetkem (Hůrkou) se setkáváme v písemnostech průběžně i v dalších letech; v r. 1747 zde byla postavena obecní chalupa, aby se zamezilo kácení dříví v lese a pasení dobytka od cizích lidí. Tato chalupa byla pronajímána a nájemce sloužil jako obecní hajný a hospodář (viz inv. č. 9, f. 80–81).

²² Viz inv. č. 1. Antonín Haas, Soupis privilegií... nepřesně uvádí, že Chanovský rábským potvrzuje privilegia (ve skutečnosti zmiňuje pouze trhy a slad).

²³ Viz Josef Macek: Jagellonský věk v českých zemích 3 (Města), Praha 1998, s. 71.

²⁴ Viz inv. č. 3., listina Půty Švihovského z 24. 9. 1499; CIM IV-2, č. 636.

²⁵ Znamená-li to nahrazení případné naturální dávky z lánů peněžní činží, není jasné.

²⁶ V manuálu purkmistrovského úřadu (inv. č. 9), f. 83v je přepsána prodejní cedule na Charvátovský dům z r. 1673, kde je vedle povinností vázoucích na domě zmíněno, že nový židovský (!) majitel „jest osvobozen od

dávek a poplatků, které platí ostatní měšťané.²⁸ I přes tato omezení se mohli rábsští měšťané alespoň po formální stránce cítit sebevědomě a nadřazeně vůči ostatním Rýzmberským poddaným mj. proto, že jim byl krom zmíněných privilegií udělen městský znak a právo pečeti červeným voskem²⁹, což zdaleka nebylo u poddanských měst samozřejmé.³⁰ Je zajímavé, že jako žadatel v této znakové listině z r. 1513 už není jmenována vrchnost (v oněch třech listinách z r. 1499 je jmenován Půta), formulace je neutrální (v německém překladu) „wir gebeten worden in namen dieser burgeren“, je tedy možné, že iniciativa k udělení znaku a pečetění červeným voskem vyšla od rábských měšťanů, což by svědčilo o jejich počátečním sebevědomí.³¹

Můžeme se oprávněně domnívat, že město v dalším vývoji nedosáhlo nikdy většího významu v rámci regionu a že brzkým prodejem panství z majetku Rýzmberek spíše upadalo. Rabí mělo od počátku hlavně agrární charakter. Pokud je nám známo, nedisponovalo žádnou mimoměstskou hospodářskou základnou, kromě zmíněných gruntů, které Rabí prodal Půta, a zřejmě ani exportně specializovanými řemesly, či nerostným bohatstvím, které by vedly k růstu významu a bohatství města. Označení „chudá obec“, které používá Kryštof Chanovský z Dlouhé Vsi ve své listině z r. 1627³² a které se objevuje i jinde, zřejmě tedy není nadsazené nikoliv jenom z důvodů probíhající války, nýbrž také proto, že rábská obec neměla možnost nějak výrazněji zbohatnout. Je to právě až Kryštof Chanovský, kdo zmíněnou listinou daruje městu větší hospodářský majetek vně městských hradeb.

Citelně nám chybí jakékoli konkrétní zprávy o hospodářských a správních dějinách z období následujícího rozvoje města v 16. stol. Nakolik také postihla město třicetiletá válka nelze s určitostí říci.³³ Obecní kronika města Rabí zmiňuje plenění vojsky Mansfeldovými a Buquoyovými, zejména pak uherskou jízdou.³⁴ Postihnout město měly i švédské vpády r. 1641 a 1645.³⁵

První konkrétní sumární přehled o hospodářském a sociálním stavu města poskytuje Berní rula.³⁶ V ní se dovídáme, že ve 2. čtvrtině 17. stol. žilo v Rabí 18 osedlých, 8 chalupníků a 13 zahradníků, dohromady tedy 39 hospodářů. Uvedme ještě, že z 18 sedláků jich k hospodářství polovina provozovala živnost (3 řezníci, 2 krejčí, 1 pekař, 1 sládek, 1 kovář a 1 švec), a polovina měla pouze hospodářství. Z 8 chalupníků provozovali živnost 2 hospodáři (1 kolář, 1 švec), 6 jich mělo pouze hospodářství. Konečně z 13 zahradníků mělo řemeslo 9 hospodářů (2 ševci, 2 tkalci, 1 krejčí, 1 koželuh, 1 bečvář, 1 pekař, 1 zedník) a 4 pouze pole. Celkový poměr hospodářů, kteří k zemědělství provozovali ještě řemeslo, k hospodářům bez přidané živnosti je 20:19. Řemesla evidentně sloužila pouze k uspokojení potřeb zemědělců a

---

panských robot, poselství a jinších věcí“ a také „od platův“ (snad městu?), ovšem přesto „co se dotýče panského platu, povinen bude dáti dva zlatý ročně, půl libry pepře a půl libry zázvoru“.

²⁷ O panském domě („pod zámkem“, tedy zřejmě na Hradčanech) zmínka v Sedláčkovi, o.c., s. 95, kdy byl r. 1659 komisionálně prodán z pozůstalosti *Jana Albrechta Chanovského*, který vlastnil čtvrtinu rábského panství. Manuál purkmistrovského úřadu (inv. č. 9, f. 19v) hovoří k r. 1676 o panském domě vedle radnice „na hořejším městě“. Tento dům byl dříve němcovský a předtím slučický (?). Před r. 1781 koupil „bývalý panský dům“ Jan Nigrin (inv. č. 9, f. 108v).

²⁸ Srov. Josef Macek, o.c., s. 71nn.

²⁹ Viz inv. č. 3, listina Vlad. Jagellonského z 9. 9. 1513; CIM IV-3, č. 838.

³⁰ Srov. Josef Macek, o.c., s. 79–80.

³¹ Ve znacích poddanských měst se často objevoval motiv z erbu zakladatele města, Rabí naproti tomu má svébytný znak. K sebevědomí měšťanů lze ještě upozornit, že jako žadatelé (o činži z polí) vystupují měšťané už v Půtově listině z r. 1499.

³² Inv. č. 1.

³³ Viz Sedláček, o.c., s. 94; J. Pelant, o.c. s. 238 uvádí, že na poč. války vyplenilo Rabí Mansfeldovo vojsko.

³⁴ R. Kleinschmidt v obecní kronice (SOkA Klatovy. Památní kniha města Rabí 1922–1972, ev. č. 131.) na s. 14 cituje pamětní knihu budětické fary, kde se uvádí rabování v tamním kostele císařskými v r. 1620

³⁵ Ibid.

³⁶ Berní rula, Kraj Prácheňský II., ed. Antonín Haas, Praha 1954, s. 768–769, 935. Vizitace byla provedena 20. srpna 1654.

k provozu města, což jenom dokazuje čistě agrární charakter Rabí. Zajímavý je také sumární přehled počtu hospodářů celého rábského panství (tedy i s obcemi Bojanovice a Budětice³⁷) ve srovnání s dřívějšími berními soupisy. Pro r. 1615 je uvedeno 47 osedlých, pro r. 1646 26 osedlých a 28 chalupníků, posledního března 1653 13 osedlých, 10 chalupníků a 14 zahradníků spolu s 5 nově osazenými chalupníky a 2 zahradníky. Celkový počet v Berní ruli uvedený k r. 1654 je 54 osedlých, 17 chalupníků a 20 zahradníků. K těmto počtům je ovšem třeba připočíst hospodáře pusté a pohořelé: r. 1653 bylo 5 pohořelých a 4 pustí osedlí, 5 pohořelých a 5 pustých chalupníků a 8 pohořelých a 2 pustí zahradníci. O rok později počítáme z 18 osedlých města Rabí 2 „na živnosti zkažené“, z nichž ke vši smůle jeden r. 1656 vyhořel. Jejich pozemky pro dluhy užívala vrchnost. Celkově na panství přibyli k těmto dvěma ještě dva na živnosti zkažení z Budětic a jeden zahradník tamtéž. Můžeme tedy pozorovat postupný vzrůstající počet hospodářů, ačkoli počet osedlých zřejmě klesl ve prospěch hospodářů s menší výměrou snad v důsledku třicetileté války (markantní je zejména rozdíl mezi lety 1646 a 1653, znamenající velký pokles počtu hospodářů v kategoriích osedlí a chalupníci). Z ostatních obyvatel města jsou jmenováni ještě 3 židé (1 kramář, jeden koželuh, u třetího není označeno povolání s tím, že zase odejde do Prahy). Půda v okolí Rabí je označována jako žitná a dobrá a celkově je z hlediska berního stav zdejších hospodářů označován jako dobrý. U města je zde zmínka o tom, že „pálený pálení jim svobodno jest“, což souvisí s městskými privilegii (viz níže).³⁸

Berní rula nás také zpravuje o velkém požáru, který zachvátil Rabí 2. srpna 1656. Jako pohořelých je zde z celkového počtu hospodářů uvedeno 10 osob, zejména mezi sedláky (9). Z doby jen o málo pozdější máme dochován první zápis nejstarší rábské městské knihy.³⁹ 29. 5. 1667 byl za přítomnosti *Jana Viléma Chanovského z Dlouhé Vsi, na Rabí, Smolotelech a Svěradicích*⁴⁰ obnoven konšelský úřad.⁴¹ Z přílohy č. 2 vidíme, že městská rada měla tradičních dvanáct konšelů s jedním primátorem a po měsíci se střídajícím purkmistrem, dále městského rychtáře, dva obecní starší a 3 kostelníky⁴² (z nichž ovšem dva byli zároveň mezi dvanácti konšely). Počet konšelů zůstal do r. 1738 na 12, první následující zápis ve zmíněné městské knize (inv. č. 9) o obnově městské rady r. 1768 zaznamenává již konšelů pouze osm, zcela jistě v souvislosti s panovníkem nařízenou redukcí městských rad, která byla vyhlášena r. 1751.⁴³ V manuálu purkmistrovského úřadu (inv. č. 9) se neobjevují záznamy o každoročním obnovování městské rady, jak bylo obvyklé, nacházíme pouze zápis o obnově konšelského úřadu v l. 1667, 1685, 1710, 1738 a 1768. V r. 1747 se setkáváme s pojmem „shromáždění radních osob a celé obce“,⁴⁴ kdy je poprvé zmíněna obec, byť se s ní zřejmě počítalo a její zástupci, obecní starší, jsou jmenováni už od počátku.

Co se týče funkčního složení rábské městské rady, v druhé zaznamenané obnově konšelského úřadu 3. května 1685⁴⁵, krom redukce kostelníků na dva (jeden opět zároveň mezi dvanácti

³⁷ Bojanovice měly podle Berní ruly 19 hospodářů (18 osedlých a 1 zahradník), Budětice 38 hospodářů (22 osedlých, 9 chalupníků a 7 zahradníků).

³⁸ Vývoj počtu domů a obyvatel viz příloha č. 6.

³⁹ Manuál purkmistrovského úřadu, inv. č. 9, f. 1.

⁴⁰ Jan Vilém starší byl synem Kryštofova bratra Jindřicha (Kryštof Chanovský = vydavatel listiny z r. 1627).

⁴¹ Termín „konšel“ doložen v purkmistrovském manuálu (inv. č. 9) ještě r. 1780 (f. 106v).

⁴² Kostelníci bývali volení úředníci, kteří v sobě slučovali funkci běžného kostelníka (v Rabí snad onen kostelník, jenž nebyl zároveň konšelem) i dohlázele nad kostelními financemi.

⁴³ Viz J. Janák–Z. Hledíková, o.c., s. 255.

⁴⁴ Viz manuál purkmistrovského úřadu, inv. č. 9, f. 80r. S celou obcí se setkáváme při závažnějších jednání i později, např. v níže uvedené suplice kněžně Aloisii z Lamberka z r. 1773 (viz Publ. VI 3, inv. č. 77), kdy jsou podepsáni radní atd. a poté „sousedé“. V českém výtahu k německé suplice je formulace: „Stalo se v Rabí u přítomnosti *společně počestné obce*“.

⁴⁵ Jako dosazovatel městské rady je na f. 11 v jmenován *Adam Maxmilián Chanovský z Dl. Vsi, na Smolotelech a na Rabí*, který v dubnu téhož roku převzal poručnictví nad dětmi zemřelého Jana Jindřicha ml. *Janem Vilémem* (ten prodává Rabí Lamberkům) a *Janem Václavem*.

konšely), přibyla ještě funkce mýtného, jímž byl jeden ze dvou obecních starších,⁴⁶ tato funkce se už v následujících dosazování městské rady nevyskytuje. Další dosazování proběhlo 23. ledna 1710⁴⁷, městská rada má to samé rozložení funkcí, jen žádný ze dvou kostelníků není zároveň konšelem, stejně tak se dělo při dalším obnovování rady 8. března 1731⁴⁸, navíc však namísto dvou byli dosazeni čtyři obecní starší. Větší změna nastala při následujícím obnovování konšelského úřadu 7. ledna 1738⁴⁹: rychtáři jsou tentokrát jmenováni dva: ložní rychtář a druhý (nebo též mladší) rychtář, obecních starších je už jmenováno šest a místo kostelníků se dočítáme jména čtyř desátníků⁵⁰ (žádný z nich není zároveň mezi dvanácti konšely). Poslední jmenování městské rady zapsané v purkmistrovském manuálu se konalo 14. ledna 1768⁵¹; bylo dosazeno osm konšelů, ložní rychtář a druhý (mladší) rychtář, městský písař (jmenovitě poprvé), dva obecní starší a čtyři desátníci.

Od prvních zápisů v manuálu purkmistrov. úřadu známe i jméno radního písaře, jímž byl *Pavel Petr Čedrych*. Funkce písaře bývala obvykle svěřována vzdělaným lidem a přepis na první straně purkmistrovského manuálu „P.P.C. scripsit“⁵² by napovídal, že Čedrych uměl minimálně trochu latinsky.⁵³ Jako písař knihy smluv (inv. č. 21, titulní list) se objevuje v r. 1708 *Václav Cyril Jan Leopold Čedrych*. Dále známe jmenovitě písaře z l. 1730–1760 *Bartoloměje Hlavatého*⁵⁴, v l. 1768–1770 je zmiňován *Václav Hlavatý*, v l. 1773–1779 *Antonín Smrčka*. Mělo-li Rabí kromě jmenovaných písařů ještě jiné, nelze spolehlivě určit. Nevíme bohužel také nic o jejich vzdělání. Zdá se, že ostatní radní pocházející ze zemědělsko řemeslnických rodin vzdělání nebyli a pro spíše jednoduchou agendu zemědělského městečka to snad ani nebylo zapotřebí. Když byl v souvislosti s josefínskými reformami vysloven požadavek pořádat městské písemnosti podle určitého registraturního klíče, bylo r. 1793 rozhodnuto najmout a zaplatit úředníka, aby toto uspořádání provedl.⁵⁵ Opakování některých příjmení napovídá (a to i u písařů), které rábské rodiny byli natolik významné, že jejich členové mohli zastávat zodpovědné radní funkce.

Radnice ve městě existovala prokazatelně r. 1676⁵⁶ a dá se předpokládat, že i dříve, neboť už r. 1671 máme zmínku o městské šatlavě⁵⁷. Jednání purkmistrovského úřadu se děje i mimo radní dům⁵⁸ a některé písemnosti byly uloženy i jinde než na radnici⁵⁹.

Přehled o kompetenci a činnosti městské rady v předjosefínském období nám podávají kromě několikrát zmiňovaného manuálu purkmistrovského úřadu (končí r. 1783), také dvě knihy smluv (inv. č. 20 a 21). Knihy smluv jsou běžnými knihami nesporného soudnictví, které bylo v kompetenci rady. Do takových jednání („v plné radě“, „v místě radním“, „při úřadu purkmistrovském“ apod.) patřily kupní smlouvy, prodeje, smlouvy o majetkovém vyrovnání

⁴⁶ Inv. č. 9, f. 11v–12r.

⁴⁷ Ibid., f. 42–43r. Lamberkové se na svém panství příliš nezdržovali, dosazování městské rady se dělo za přítomnosti žichovického hejtmana.

⁴⁸ Ibid., f. 44.

⁴⁹ Ibid., f. 56v–57v.

⁵⁰ Desátníci byli měšťané zastávající nižší policejní a dohlížecí funkci ve svém obvodu (desátku), měli vést evidenci obyvatel svého desátku, dozírat nad šenkovny a měli požární dohled (viz Ottův slovník naučný XI, Praha 1896, reed. Argo/Paseka 1998, s. 35, heslo „hejtman“, zde odkaz na policejní řád Starého a Nového Města pražského z r. 1523). V rábských pramenech se vyskytuje i pojem „čtvrtníci“, který se pravděpodobně s pojmem „desátníci“ shoduje (viz Ottův slovník naučný VI, Praha 1892, reed. Argo/Paseka 1997, s. 817).

⁵¹ Inv. č. 9, f. 59v–60r.

⁵² Viz i f. 12r.

⁵³ V purkmistrovském manuálu se dočítáme o existenci „městských práv“, na něž se při některých rozhodnutích (viz např. f. 33r) odkazovalo, „práva“ si předávali radní spolu s pečeti a archy papíru (viz 62nn).

⁵⁴ Ibid. na pergamenové obálce je podepsán a připsány letopočty 1730 a 1736.

⁵⁵ Viz inv. č. 90, podrobněji 2. kapitola úvodu.

⁵⁶ Viz inv. č. 9, f. 19v.

⁵⁷ Ibid., f. 35v.

⁵⁸ Ibid., f. 20r (zde v domě primátora).

⁵⁹ Ibid., f. 94v, 114v (městská privilegia v úschově měšťanů).

atd. mezi měšťany, či mezi měšťany a obcí. V purkmistrovském manuálu se dočítáme vedle zápisů soudně nesporných (např. sirotčí záležitosti), rovněž o urovnávání majetkových a osobních sporů (soudnictví sporné, povětšinou urážky na cti, drobnější krádeže, pokuty za přestupky)⁶⁰, dále o správních a ekonomických počínech rady, jako je řádné předávání purkmistrovského úřadu (s pečeti, vyrovnanými účty a zásobou papíru pro nastávajícího purkmistra), dále přijímání nových měšťanů, hospodaření s obecním majetkem, vybírání poplatků z trhů, pronájem úřadů a obecního majetku (např. správce trhu 1782⁶¹), stavební činnost (stavba kostela sv. Jana Nepomuckého 1781–1782⁶², pořízení kostelních nebes 1775⁶³, popraviště 1733⁶⁴), správa beneficí aj. Výjimečně nalézáme v manuálu purkmistrovského úřadu zápis o rozhodnutí vrchnostenského úřadu, jako odvolací instance při sporu (1740⁶⁵, 1777⁶⁶) a žádost na zemské gubernium ohledně financování nákladů na hrdelní vězně o spoluúčasti dalších měst a o úlevě v opakovaných kontribucích (1768)⁶⁷.

Vztah města k vrchnosti byl určen zejména městskými privilegii, kde však nenalézáme přímo taxativně vymezené povinnosti měšťanů, pouze jejich práva. Výše (str. 5) jsme naznačili výčet možných povinností, přičemž o některých jsme našli ojedinělé zmínky (viz pozn. 26, předtím zmíněná činže z lánů darovaných 1499 Půtou). Uvedli jsme dále, že vrchnost byla také odvolací instancí od rozhodnutí městské rady (viz předchozí odstavec); pána osobně, či jeho zástupce nalézáme při sázení městské rady jako hlavního aktéra. Která rozhodnutí městské rady dříve podléhala panskému schválení nelze s přesností říci, ale postupem času jak vyplývá z dochovaných spisů to byla všechna významnější správní, soudní, hospodářská i stavební rozhodnutí.⁶⁸ Vývoj vztahu města Rabí a vrchnosti zůstal až do získání panství Lamberky r. 1708 nejspíše nezměněn v rámci daných pravidel. Všeobecným trendem na přelomu 17. a 18. stol. však bylo postupné zintenzivňování dohledu vrchnosti nad městy, snaha obcházet stará městská privilegia, zvláště tam, kde byla vrchnost cizího původu a proto docházelo k častým sporům s vrchností.⁶⁹ Rábské prameny 18. stol. se zdají tento všeobecný trend, související s rozvojem šlechtického podnikání, dokazovat. Knížata z Lamberka byli německého původu a na žichovickém panství se příliš nezdržovali, správu panství zajišťovali šlechtičtí panští hejtmani či direktori. Zato se pochopitelně snažili z panství co nejvíce vytěžit, někdy i na úkor města Rabí. Rábští vedli s vrchností několik sporů, z nichž některé se přímo dotýkaly městských privilegií.

První spor se týkal už ve starších pramenech zmíněného práva lovit zvěř. Již za rožmberského panství vyšlo nařízení od Viléma z Rožmberka r. 1561, aby rábští měšťané odevzdali stříelné zbraně, protože jimi lovili po polích a v lesích zvěř, až ji téměř zdecimovali.⁷⁰ Podobná situace zřejmě nastala o dvě stě let později, kdy byli měšťané opět nuceni odevzdat vrchnosti

---

⁶⁰ Ve sporu Františka Levého a Jana Hejtmánka v r. 1777 zmíněn i kašperskohorský advokát Johannes Kriegseisen (Kriegseisner) (f. 88nn), snad onen Jan Kriegseysen, jenž obhajoval svou filosofickou tezi jako bakalář filosofie na univerzitě v Praze r. 1749 (viz Jan Royt, Kašperskohorští měšťané na pražských univerzitních tezích, in: Vlastivědné zprávy Muzea Šumavy č. 3, Sušice 1995, s. 86). Bohužel nemáme dochovány žádné zprávy o souzení hrdelních zločinů, ač město právo popravni nejspíše mělo (viz pozn. 10, s. 3).

⁶¹ Ibid., f. 103; jedná se o pronájem bartolomějského jarmarku na 5 let Matouši Noskovi a Filipu Kartovi, aby mohlo město uhradit taxu za privilegia.

⁶² Ibid., f. 70v–71v, 74, 75v–76r.

⁶³ Ibid., f. 24v.

⁶⁴ Ibid., f. 49v–50r.

⁶⁵ Ibid., f. 52v–54v.

⁶⁶ Ibid., f. 87v.

⁶⁷ Ibid., f. 61r–62r.

⁶⁸ V níž popsaném sporu o myslivost uvádí např. krajský úřad v Písku, že v r. 1773 a 1776 vyšly městské instrukce, podle nichž každý městský pacht musela schvalovat vrchnost (viz inv. č. 92, rozhodnutí krajského úřadu z 23. 3. 1795).

⁶⁹ Viz J. Janák–Z. Hledíková, o.c., s. 256.

⁷⁰ Viz Sedláček, o.c., s. 91.

ručnice. Tentokrát se však situace změnila v tom smyslu, že se lov konal na svobodných městských gruntech, takže musela vrchnost nakonec uznat, že nemá právo lov měšťanům na těchto gruntech zakazovat a zbraně byly měšťanům vráceny.⁷¹ Ovšem spor se rozhořel v roce 1795 opět.⁷² Žichovický vrchnostenský úřad si stěžoval na krajském hejtmánství, že rábšti měšťané hrozí vrchnostenským mysliveckým mládencům, kteří nejspíše lovili na městských gruntech a rovněž, že rábšti měšťané nemají právo na svých či na obecních gruntech lovit zvěř. V odpovědi purkmistrovského úřadu na tuto žalobu z 15. 3. 1795 se rábšti velmi nešikovně dovolávají onoho výše ustanoveného pronájmu mysliveckého revíru na městských gruntech z r. 1781, nešikovně proto, poněvadž nejsou schopni doložit provedení onoho pronájmu v účtech⁷³. Krajský úřad v Písku však 23. 3. 1795 rozhodl ve smyslu dvorského patentu z r. 1786 o zákazu měšťanům lovit zvěř a nosit pušku o odnětí zbraní přistiženým měšťanům a potrestání několikadenním arestem. Kraj. úřad ve svém rozhodnutí přiznává vrchnosti právo lovit na gruntech poddaných, tedy i na gruntech poddanského městečka, ostatním (myslivcům, ale i měšťanům) je zakázáno lovit na osetém poli, lukách a gruntech.⁷⁴ Vidíme zde změnu postoje vrchnosti i panovníkovu, kdy se odhlíží od zvláštních městských práv a hledí se na měšťany pouze jako na poddané.

Ve fasciklu městských spisů pod zn. Publicum VI, fascikl 3 (inv. č. 77) nacházíme velmi zajímavá svědectví o dalších a daleko významnějších sporech města s vrchností. 3. 7. 1773 zaslala vrchnostenská hospodářská kancelář městečku Rabí vrchnostenský dekret, v němž městečku Rabí nařizuje, aby vyslalo v čas žní žence na panskou robotu a dále, aby Rabí odebíralo sůl z vrchnostenského důchodu. Na to reagují měšťané suplikou ze 12. 7. 1773 k samotné kněžně *Aloisii z Lamberka*, kde prosí sice ponížene, ale přesto jisti si svými právy a žádají podle znění českého konceptu německého dopisu „o milostivé vrchnostenské zachování nás při našich starobylých spravedlnostech, nadání a obyčejích“, protože, jak píše, „k takovému nám nepatřícímu dílu my svoliti a podvoliti se nemůžeme“. Měšťané, jak vidno, neprosí o nějakou zvláštní milost, chtějí pouze, aby byla „zachována“ jejich původní práva. Co se týče roboty, odvolávají se mj. na to, že o robotní povinnosti rábských měšťanů vůči vrchnosti není zmínka ani v císařské konfirmaci jejich privilegií z r. 1761 (viz inv. č. 3), ani v kupní smlouvě žichovického panství, ani ve vrchnostenském potvrzení privilegií města Rabí. Měšťané hovoří dále o tom, že předchozí „rytířská“ vrchnost je sice kdysi požádala o vyslání ženců v době žní na panské, ale dělo se tak proto, že ves Bojanovice zrovna lehla popelem a rábšti měšťané tehdy šli na žně v rámci dobrovolné jednodenní roboty. Navíc s robotou přestali v r. 1761, když obdrželi ono císařské potvrzení svých práv a to trvalo až do r. 1773. Mají prý pouze povinnost dobrovolné roboty a utrpěli by škodu, kdyby jim roboty byla nařízena. Druhým bodem sporu byl přikázaný nucený odběr vrchnostenské soli. Zde rábšti uvádějí, že odnepaměti odebírají sůl z královského solního úřadu v Sušici a pouze někteří chudí měšťané, kteří neměli na koupi soli hotovost, ji dostávali na dluh od vrchnosti, čímž vznikala Rabí škoda. Většina starých měšťanů však odebírá sůl ze Sušice a nijak tím vrchnost nepoškozuje, protože město nemá v žádném případě v úmyslu prodávat sůl okolním sedlákům, ale odebírá ji pouze pro vlastní potřebu. Nemají z toho tedy žádný příjem, i daň ze soli platí měšťané ze svého a nikoliv z obecního a to ve formě dobrovolné almužny „chudým klášterním duchovním“, tedy nejspíše sušickým kapucínům.

Vedle sporu o odběr soli a o panskou robotu, zavdaly stupňované panské požadavky příčinu k další zajímavé při. Ve výše zmíněném fasciklu (Pub. VI, 3, inv. č. 77) se nachází suplika

⁷¹ Viz nájemní smlouvu v purkmistrovském manuálu (inv. č. 9), f. 118v z r. 1781, jíž si za roční poplatek pronajímají dva rábšti měšťané na svobodných městských gruntech lovecký revír.

⁷² Viz inv. č. 92.

⁷³ Zde je zajímavá zmínka o tom, že „se rábské obecní počty toliko až od roku 1781 do řádné revize předevaly.“

⁷⁴ Jak byl ovšem tento zákaz dodržován, o tom svědčí dochované vrchnostenské nařízení z 30. 9. 1827 o opětovném zákazu měšťanům střílet zvěř (viz inv. č. 92).

svědčící o tom, že i v utužených poměrech 18. stol., kdy bylo stále více na rábské měšťany pohlíženo pouze jako na poddané, si byli tito stále jako dříve vědomi výjimečnosti svých městských práv. Nejspíše v r. 1780 (suplika se dochovala v nedatovaném opise, je však zmíněn předchozí rok 1779) se na zemské gubernium obrátil rábský magistrát s prosbou, aby krajský úřad vyšetřil jejich při s vrchnostenským direktorem. Ten rábským nejprve ústně a poté i písemně nařídil, aby jejich sousedu Janu Nigrinovi zakázali provozovat vinopalnu a vápenku, kterou si v říjnu r. 1779 zřídil a aby mu zabavili zařízení vinopalny, které mají následně prodat. Stěžují si dále, že jim vrchnost zakazuje kupovat sůl od císařsko královského solního úřadu v Sušici (spor o sůl tedy zřejmě nebyl r. 1773 ukončen). Uvádějí, že již před 40 lety jim nikdo nebránil zříditi vinopalnu pro potřebu městečka a že zanikla nejspíše kvůli finančním obtížím („z nedostatečnosti těch sousedů“) a měšťané nakupovali v Horažďovicích a v okolí. Stejně tak Nigrin zřídil vápenku jen pro obecní potřebu, čímž stejně jako v případě kořalky nevzniká vrchnosti žádná škoda, protože tyto suroviny ani dříve nekupovali od ní, nýbrž u cizích. Již 16 let jednají stejně i v otázce nákupu soli. Ovšem nejzajímavější argumentace ze strany města je odvolání se na městská privilegia od Vladislava Jagellonského a Půty Švihovského z r. 1499, která jim garantují, že „tak nám jakož svobodným a jenom schutz poddaným měšťanům, tak dobře jakož jiná královská města, obzvláště ale toho města Horažďovského, rozličná obživení svobodná a beze všeho zanášeni vésti patří“ a protože jak měšťané v královských městech, tak i horažďovičtí pálí kořalku svobodně, náleží toto právo i rábským. V rámci útržkovitě dochovaných akt k tomuto sporu se dochovala dvě svědectví potvrzující tvrzení rábských měšťanů: královský solní úřad v Sušici dosvědčuje, že odtud městečko Rabí odebírá „královskou“ sůl již od r. 1770⁷⁵ a purkmistr s radou města Nepomuk vystavili pro Jana Nigrina na přímluvu Augustina Ryby téhož data atest, jímž dosvědčují, že v tak řečeném Hánovském („Hannischen“) domě byla před třiceti lety za obchodem zřízena vinopalna, kde se kořalka i šenkovala.

Posledním sporem, který zmíníme, je bohatě dokumentovaná pře o spravení čepického mostu (Pub. VI, fascikl 8, inv. č. 77). Vrchnost již r. 1785 nutila město Rabí, aby se podílelo formou roboty na opravení mostu v Čepicích. Město se bránilo, že je „od roboty svobodné“ a že se navíc od r. 1773 povinně stará o obchodní (komerční) silnici procházející jeho pozemky, což je stojí nemálo peněz. Repartici (či konkurenci), tedy podíl na práci, dovozu materiálu či financování oné opravy, kterou se vrchnost snažila rábským vnutit alespoň formou peněžní reluce (náhrady), ovšem Rabí odmítlo zaplatit a odvolalo se ke krajskému úřadu v Písku. Vyšší instance ale rozhodla ve prospěch vrchnosti a jako nátlakového prostředku k uhrazení repartice bylo použito exekuce ve formě ubytování dvou vojáků ve městě do té doby, dokud rábští požadovanou částku nezaplatí. Celý spor (nutno předeslat, že se stejným výsledkem) se rozhořel nanovo r. 1790. Na stejné požadavky vrchnosti, tedy spolupodílet se na opravě čtvrt míle vzdáleného mostu v Čepicích, reagovalo Rabí opět protesty u vyšších instancí, tentokrát se spor dostal dokonce až k samotnému císaři, jemuž rábští adresovali rozsáhlou supliku z konce roku 1790, kterou koncipoval pražský královský advokát Jiří Rafius. Složitou argumentací prosvítá jako jednotliví prvek snaha dokázat, že město Rabí, byť je součástí žichovického panství, nemá z mostu žádný komerční užitek, stavba je soukromou iniciativou čepické obce a vrchnosti a není zároveň dle městských privilegií možné, aby byli rábští měšťané nuceni k robotě, z čehož vyplývá, že je vrchnost nutí k „nové povinnosti“ zcela neoprávněně. Krajský úřad, zemské gubernium i dvůr byly však neoblomné a s argumentem veřejného obchodního zájmu a poslušnosti vůči vrchnosti stížnosti rábských zcela odmítlo. Město bylo opět exekucí (celkem osm vojáků) donuceno zaplatit přes 60 zl.

---

⁷⁵ Toto osvědčení nese datum 17. 10. 1780.

Nakonec zmiňme, že i samo označení „město“ postupně doznalo změny. Už v Berní rule se o Rabí hovoří jako o městečku. Marie Terezie v listině z r. 1749 mluví o Rabí jako o městě (viz inv. č. 2), avšak následující listiny, počínaje císařovniným potvrzením rábských privilegií v r. 1761, nazývají Rabí „městečkem“ (Stadt, Städtchen). V městských písemnostech se průběžně objevuje pojem „šucovní městečko“ (viz i jedna ze značek nově zavedené registratury po r. 1793: „Vrchnostenský Schutz“). Toto označení nejspíše znamená, že se město samo považovalo za municipální, ochranné městečko, které vlastní význačnější královská privilegia a není tedy v takovém poddanském postavení, jako ostatní obyvatelé obcí v rámci panství. V této rozkolísané nomenklatuře (označení „město“ vedle „městečko“ i v 2. pol. 18. stol. zcela nevymizelo) se také mj. odráží pokles významu Rabí, které nemělo širší hospodářskou základnu než dva, později tři výroční trhy.

Nejspíše i v souvislosti se stále větším hospodářským tlakem vrchnosti, která z pohledu rábských měšťanů nerespektovala jejich stará privilegia, si město nechalo několikrát potvrdit svá privilegia přímo panovníkem (1761, 1784, 1794; viz inv. č. 3, 4 a 5). 11. 3. 1749 povolila Marie Terezie městu Rabí třetí výroční trh na den sv. Bartoloměje, což pro město, zchudlé zvýšenými válečnými kontribucemi v souvislosti s válkami, které panovnice vedla na počátku své vlády, bylo jistě ulehčením v jeho těžkém finančním postavení.⁷⁶

Je nutno ještě zmínit, že jazykově bylo Rabí ryze české. Setkáváme se sice s písemnostmi psanými německy, ovšem pouze v korespondenci s nadřizenými orgány zhruba od poloviny 18. stol. Na některých spisech je znát, že němčina dělala písaři značné potíže.

Josefínské reformy, zejména regulace magistrátů v r. 1786 se Rabí v závažné míře nedotkly. V městských písemnostech se setkáváme s téměř nezměněným funkčním složením městské rady, či magistrátu. Rabí bylo zařazeno do třetí skupiny měst, která, narozdíl od větších a významnějších obcí, nedostala nový magistrát, tedy státní úředníky, nýbrž fungovala zde téměř původní městská rada v čele s purkmistrem a dvěma staršími.⁷⁷ Ve funkci purkmistra se opět střídali městští radní. Máme zmínky také o tom, že měšťané v městských službách pobírali plat.⁷⁸ Vzhledem k tomu, že bylo Rabí zařazeno z hlediska správního do nejnižší kategorie mezi městy, muselo se v důležitých otázkách soudních a právních obracet na panské justiciáře⁷⁹: jejich podpisy máme skutečně v soudních městských knihách tohoto období doloženy.

Od r. 1793 se v městských písemnostech přestává objevovat purkmistr a radní a v čele obce vystupuje městský rychtář a vedle něho obecní starší a výboři („aususové“)⁸⁰ nepočítaje nižší městské hodnostáře.⁸¹ Od r. 1833 je pojmenování rychtář nahrazeno označením městský představený (Stadtvorsteher), aniž se však zřejmě změnila kompetence onoho úřadu, zůstává v něm i stejná osoba (viz příl. č. 2), ostatní funkce (obecní starší, výboři, písaři, účetní, policejní komisaři apod.) zůstávají až do správní reformy v r. 1850. Chápání rábských měšťanů z hlediska vrchnosti jako poddaných se až do r. 1848 prakticky nezměnilo.

Rábští prosazovali svou nezávislost i ve sféře duchovní správy. Neboť kostel Nejsv. Trojice patřil vrchnosti, postavili si⁸² měšťané druhý kostel sv. Jana Nepomuckého.⁸³ Kostel byl

⁷⁶ Je zajímavé, že privilegium na třetí výroční trh (tentokrát na pátek po sv. Josefu) obdrželi rábští ještě r. 1796 (viz inv. č. 6). Privilegium Marie Terezie bylo tedy zřejmě dočasné.

⁷⁷ Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 258nn.

⁷⁸ Viz soudní radní protokol, inv. č. 10, f. 1, kde obecní starší žádají r. 1789 o to, aby mohli dostávat poplatky z městské pokladny za svou práci, což jim bylo povoleno s tím, že budou dostávat podle císařského patentu také stálý plat za účast na zasedání městské rady.

⁷⁹ Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 259.

⁸⁰ Poprvé se vyskytují už r. 1788.

⁸¹ Viz příloha č. 2.

⁸² V manuálu purkmistrovského úřadu, inv. č. 9, f. 71 r je však zmínka o tom, že „od důstojné konsistoře pražské povolení pro **obnovení** neb v nově vystavění již sešlé svatojánské kaple nám uděleno jest.“

posvěcen v říjnu 1785⁸⁴ za přítomnosti prvního českobudějovického biskupa a budětického faráře. Rábští však díky finančním problémům z financováním kostela ještě dlouho neměli vlastního faráře.⁸⁵

Stadionovo prozatímní obecní zřízení z 20. 3. 1849 definovalo základní principy obecní samosprávy,⁸⁶ na jejichž základech se volili noví obecní představení i v Rabí. Bohužel nenacházíme v dochovaných pramenech ucelený přehled o jednotlivých obecních volbách a konkrétní správní systém v Rabí lze do značné míry rekonstruovat pouze podle protokolů ze zasedání městského výboru (viz inv. č. 33–36).⁸⁷

První sezení nové městské rady a městského výboru v r. 1850 se uskutečnilo 24. listopadu.⁸⁸ Zdá se že městský výbor volený z obyvatel obce na základě majetkového censu měl v Rabí 9 členů, kteří ze svého středu volili městské představenstvo o dvou radních a jednom starostovi (viz příloha č. 2). To by odpovídalo minimálnímu počtu členů obecního výboru (zastupitelstva), jak jej uvádí nový *rámecový říšský obecní zákoník* z března 1862 a definitivní *obecní zřízení a řád volební pro Moravu a Čechy* z 16. 4. 1864 (představenstvo = 1/3 členů výboru).⁸⁹ Zdá se však také, že časem (anebo snad již od začátku?⁹⁰) měl obecní výbor členů 12.⁹¹ Počet radních lze rekonstruovat ztěžší, pokud jich byla třetina, pak snad byli spolu se starostou čtyři, I., II. a III. radního máme doloženého až r. 1911⁹². Od voleb 15. 7. 1919 se počet zastupitelů ustálil na počtu 15, z nichž 5 bylo zvoleno do městské rady: starosta, jeho náměstek a tři radní. Co se týče ostatních placených funkcí v obecních službách, máme zmínky o obecním hajném, obecním sluhovi, ponocném, polním strážníkovi apod. Funkci písaře zastával od počátku povětšinou starosta⁹³ či někdo ze zastupitelů za zvláštní příplatek. Dochovánu máme také řadu městských účetních, na kontrolu obecních a kostelních účtů byla ze zastupitelů volena komise dozorců, účetní nemusel být zároveň zastupitelem. Zvláštní výbor, starostu a účetního měl ústav chudých, který navazoval na starší chudinské fondy (r. 1833 byl tento fond oddělen od budětického⁹⁴), chudým byl vyhrazen tzv. obecní dům, v r. 1906 koupila obec dům čp. 73 a zřídila v něm chudobinec⁹⁵.

---

⁸³ Viz manuál purkmistrovského úřadu, inv. č. 9, f. 70v–71v, 74, 75v–76r, kde je zmínka o darování pozemku (7x5 sáhů, 4 sáhy do výšky; původní rozměry byly nakonec zvětšeny) pro tuto stavbu od měšťanů Václava Smrčky a Antonína Smrčky r. 1781 a smlouva z 25. 10. 1781 se zednickým mistrem Janem Mirvaltem o stavbě „kaple“ sv. Jana Nep., smlouva hovořila o cihlové stavbě uskutečněné v rozmezí 10 týdnů od jara 1782. Smlouva byla podepsána také s tesařským mistrem Janem Hulešem 9. 3. 1782, pozměněná v rámci rozšíření projektu 25. 9. 1782. O práci na stavbě je zmínka ještě v dubnu 1783.

⁸⁴ Viz volný list vložený vzadu v soudním radním protokolu, inv. č. 12.

⁸⁵ Zmíněno je krátké působení bývalého kapucína P. Sperata Elgeta jako residenčního kaplana v Rabí v r. 1801 (viz Památní kniha města Rábí 1922–1972, ev. č. 131, s. 23 a 24; spisy inv. č. 73).

⁸⁶ Viz Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 348.

⁸⁷ Příliš nám nepomůže ani obecní kronika (Památní kniha města Rábí 1922–1972, ev. č. 131), která má o volbách do obce přesnější zprávy až od r. 1919.

⁸⁸ Viz inv. č. 33, s. 1. Bohužel, až na tento první zápis jsou dále zaznamenána pouze sezení městského výboru (zastupitelstva), nikoliv městské rady, která se objevují až od konce roku 1931 (viz inv. č. 35 a 36).

⁸⁹ Viz Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 349–351.

⁹⁰ V inv. č. 33, s. 25: na sezení 23. 10. 1856 jsou přítomni: starosta, 1 radní, 4 výboři a 6 náhradníků, dohromady tedy 12 osob. Při předchozích zasedáních se však nesešlo nikdy více než 9 osob.

⁹¹ Průběžně se od r. 1865 setkáváme i s 10, 11 a v r. 1871 i 12 zasedajícími, přičemž je jasné, že málokdy se sešel městský výbor v plném počtu členů. V zápise z 23. 1. 1881 je poznámka „u přítomnosti **všech** 12ti zastupitelů obce“ (viz inv. č. 33, s. 230). O dva roky později (ibid., s. 253, 4. 3. 1883) je výjimečně a ojediněle přítomno 13 členů zastupitelstva, jak je alespoň uvedeno v záhlaví zápisu.

⁹² Viz inv. č. 35, s. 3.

⁹³ Viz inv. č. 33, s. 8.

⁹⁴ Viz Památní kniha města Rábí..., s. 27.

⁹⁵ Viz inv. č. 34, zápis z 29. 7. 1906.

Kompetence obecního zastupitelstva a rady byla zákonem rozdělena na dvě části: samostatná působnost a působnost přenesená.⁹⁶ Do první skupiny můžeme zahrnout kupř. udílení domovského a měšťanského práva (i čestného měšťanství); specialitu měšťanského práva, jež neměl automaticky každý obyvatel Rabí, ale jen ti, jimž bylo speciálně propůjčeno, si obec udržela až do r. 1919, kdy bylo toto právo (s výjimkou čestného práva měšťanského) státem zrušeno. Obec. výbor si v zápisu z 30. 1. 1885 vymínil, že farář nesmí z kazatelny ohlašovat jako rábského měšťana nikoho, kdo jím ve skutečnosti není.⁹⁷ 19. 4. 1897 městské zastupitelstvo přiznalo držitelům měšťanského práva některá zvláštní privilegia, která drželi odnepaměti.⁹⁸ Je třeba v této souvislosti zmínit, že v zápisech od r. 1850 se dočteme o Rabí výlučně jako o městu: v r. 1901 psala obec na c.k. okresní hejtmanství dotaz, odkdy že je Rabí nazýváno městečkem.⁹⁹ Ačkoliv tedy sami rábští nazývali Rabí pouze městem, v písemnostech nadřízených úřadů bylo Rabí označováno jako městečko, jak tomu bylo i v předcházejícím období.

V rámci samostatné působnosti obce Rabí můžeme dále uvést správu obecního jmění a movitého i nemovitého majetku (prodeje, nájmy a koupě z obecního majetku či do něho, polní a lesní – starosta byl od r. 1878 členem Lesního hospodářského spolku,¹⁰⁰ v r. 1893 zmíněn lesní hospodář,¹⁰¹ 1911 a 1915 lesní odbor městského výboru¹⁰² – hospodářské záležitosti, vybírání přírážek k přímým daním a speciálních obecních dávek¹⁰³ apod.) a záležitosti místní policie v širokém slova smyslu: tj. polní dozor, správu místních trhů, zdravotní (existovala zdravotní komise obec. zastupitelstva) a veterinářský dohled, povolování a dohled nad stavbami, požární dozor atd. K 24. 9. 1911 jsou zmíněny požární odbor, policejní a zdravotní odbor a chudinský odbor městského výboru.¹⁰⁴

Z přenesené působnosti,¹⁰⁵ která byla obcím určena zákonem, jmenujme např. správu škol¹⁰⁶ (zástupci obce v Místní školní radě, vybírání školních poplatků atd.), správu nadačních a fundačních kapitálů a patronátní záležitosti, spolupůsobení při volbách do okresního zastupitelstva, či říšské rady, udržování státních silnic, evidence obyvatelstva (obecní matriky, sčítání lidu apod.), vojenské záležitosti (odvody branců, evidence vojáků na dovolené, odvody

⁹⁶ Viz Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 348, 352.

⁹⁷ Viz inv. č. 33, s. 267.

⁹⁸ Viz inv. č. 34, zápis z 19. 4. 1897: „staří“ měšťané měli právo kupovat dříví z obec. lesa Hůrky, hrabat zde klestí, popřípadě pást zdarma na obec. pastvinách.

⁹⁹ Viz inv. č. 34, zápis z 31. 3. 1901.

¹⁰⁰ Viz inv. č. 33, s. 204.

¹⁰¹ Viz inv. č. 34, 7. 5. 1893.

¹⁰² Viz inv. č. 34, 24. 9. 1911 a 37, s. 37.

¹⁰³ Např. za přijetí do svazku obce, či mezi měšťany; tzv. pivní krejcar z čepovaného piva apod.

¹⁰⁴ Viz inv. č. 34.

¹⁰⁵ Ze 27. 12. 1899 (inv. č. 34) máme k tomuto tématu doložen zajímavý a v jinak celkem loajálním duchu velmi neobvyklý zápis, kde je doslova uvedeno: „Usneseno 9 hlasy, aby vykonávání přenesené působnosti bylo od 1. ledna 1900 zastaveno, pokud by národu našemu za učiněné bezprávi vládou zadost učiněno nebylo. Zároveň usneseno 10 hlasy, aby v pádu sesazení starosty, neb výboru rozpuštění nikdo v obci nepřevzme vykonávání přenesené působnosti na sebe...“ Má se vykonávat jen zaznamenávání úmrtí a v případě vyšetřování jdou soudní výlohy na účet obce. Co přesně vedlo rábské zastupitele k tak ostrému vystoupení a jak jejich „stávka“ dopadla už doloženo není.

¹⁰⁶ V Rabí krom staré *obecné školy*, jež se po té, co byla v r. 1877 shledána školním inspektorem za nevhodnou, v září 1878 přestěhovala nejdříve prozatímně do 2 pronajatých místností na radnici (čp. 15), aby byla poté v l. 1884 až 1885 postavena škola nová, jež byla však kvůli stavebním nedostatkům vysvěcena až r. 1887; krom ní tedy existovala v Rabí ještě 20 let *Živnostenská škola pokračovací* mezi lety 1913–1933 (viz SOkA Klatovy, fond *Živnostenská škola pokračovací Rabí*). 1. 11. 1942 se začalo s vyučováním na nově zřízené *Lidové škole zemědělské* (viz SOkA Klatovy, Památní..., s. 118).

koní atd.), soudní záležitosti (sirotčí věci, pozemková evidence) aj. Obec měla i trestní pravomoci.¹⁰⁷

Po vzniku republiky vyšly dva zákony týkající se místní samosprávy: č. 75/1919 Sb. o *obecních volbách* a č. 76/1919 Sb. jako *novela k obecnímu zřízení*. Funkční období se podle nich prodloužilo z původních tří let na čtyři, dle *zákona č. 122/1933 Sb.*, jenž měnil volební řád, dokonce na šest let. Orgány obecní samosprávy zůstaly prakticky nezměněny: zastupitelstvo, volené na základě všeobecného, rovného, tajného a přímého hlasovacího práva z obyvatel obce (alespoň tříměsíční trvalý pobyt), kteří dosáhli minimálně 21 let věku; zvolení zastupitelé pak volili ze svého středu starostu, jeho náměstka a radní (= obecní rada).¹⁰⁸ Jak už bylo uvedeno, v Rabí se volilo 15 zastupitelů a z nich poté starosta, náměstek a tři radní. Volby v obci do r. 1945 proběhly celkem 5x: 15. 7. 1919, v nichž se utkaly dvě politické strany – agrární (10 zvolených zastupitelů) a maloročníků (5); 16. 9. 1923 do zastupitelstva – spojená kandidátka živnostníků, maloročníků a dělníků (10 zastupitelů), lidovci (5), 30. 9. 1923 do obecní rady; 16. 10. 1927 do zastupitelstva – spojené strany (10), lidovci (5), 3. 11. 1927 do obecní rady; 27. 9. 1931 – republikáni (5), občanská strana (4), národní socialisté (3), sociální demokraté (3), 1. 11. 1931 volby do obecní rady a 29. 5. 1938 do zastupitelstva – republikáni (7), národní socialisté (4), Unie (2), občanská strana (2), v červenci 1938 do obecní rady.

Nově v této době vznikla finanční komise, do nichž byla polovina členů volena ze zastupitelů a polovina jmenována okresním úřadem. Tato komise měla právo kontrolovat obecní hospodaření a mohla se odvolat od rozhodnutí obecního zastupitelstva, která měla finanční charakter s odkladným účinkem.¹⁰⁹

Z dalších, více méně poradních komisí, máme pro Rabí doloženy tyto: letopisecká (ta byla ovšem, stejně jako finanční, ze zákona povinná), dále osvětová komise, knihovní rada¹¹⁰, požární komise, stavební komise, lesní komise, vodárenská komise a elektrárenská komise (tato souvisí se vznikem elektrárenského podniku¹¹¹), ad hoc byly v r. 1919 sestaveny žňová a bytová komise, v r. 1934 komise živelní (zde podle výměru okres. úřadu) a další. 25. 11. 1923 se v pramenech setkáváme i s tzv. „dohlédacím úřadem“, neboli „správní komisí“.¹¹² Není důvod se domnívat, že šlo o onen mimořádný správní orgán spravující obec po případném rozpuštění obecního zastupitelstva do nových voleb¹¹³, neboť zastupitelstvo bylo v té době už dva měsíce zvoleno (volby 16. 9.). Jak je v zápise uvedeno, skládal se tento úřad či komise „z nečlenů obecního zastupitelstva“ podle stranického klíče (5 členů ze spojených stran, 3 členové za lidovce) a snad i ze zastupitelů soudě podle formulace „za další členy pro dohlédací úřad... navrženi jsou“ (a následují zmínění nečlenové zastupitelstva).

Kompetence a funkce zastupitelstva a rady se od počátků samosprávy až do r. 1945 nějak výrazně nezměnily.

---

¹⁰⁷ Máme doloženo pouze jediné zasedání trestního senátu až z r. 1937: jeho členy byli starosta a dva radní a jednalo se o škodě na obilí (viz inv. č. 36, zápis ze 24. 7. 1937).

¹⁰⁸ Viz Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 443–444.

¹⁰⁹ Viz Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 443.

¹¹⁰ Obec. knihovna byla založena žichovic. vrchnosten. úředníkem Arnoštem Pelhřimovským rytířem z Greifenfelsu, za což mu bylo 3. 7. 1864 uděleno čestné občanství, 8. 7. 1871 daroval této knihovně 108 knih pan Pavel Vnouček ze Smíchova. Podle zákona o obecních knihovnách přispěla na knihovnu i obec a 1. 4. 1929 byla zvolena první knihovní rada (před tím zřejmě na knihovnu dohlížela osvětová komise). V r. 1934 se obec. knihovna přestěhovala ze školy na radnici

¹¹¹ Obec se pro elektrifikaci rozhodla už záhy v r. 1920 (už r. 1911 jedná se o „elektrickém zařízení“, viz inv. č. 35, s. 1) s tím, že elektřina (jak bylo rozhodnuto o pět let později) se bude odebírat z mlýna p. Václav Spousty a tento podnik vezme obec na sebe. Na poč. r. 1928 vznikla přípravná komise, jež zadala elektrifikaci plzeň. Škodovým závodům. 7. 6. 1928 vzniká elektrárenský podnik, jehož prvním vedoucím je starosta obce, podnik je pod dohledem elektrárenské komise volené ze zastupitelů.

¹¹² Viz inv. č. 35, s. 130.

¹¹³ Viz Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 445.

V r. 1859 koupila obec tzv. Švorcovský dům čp. 15, v jehož přízemí si adaptovala místnost pro zasedání zastupitelstva, časem byly v prostředním arkýři nad prvním patrem umístěny hodiny a dům fungoval částečně jako radnice.¹¹⁴ Na koupi tohoto domu na náměstí získalo město peníze prodejem obecních pozemků a mimo jiného i staré radnice, kterou koupil statkář z Bohova Jan Silvester.¹¹⁵ Zastupitelé však tento dům (konkrétně celé první patro) hodlali nabídnout budoucímu faráři jako farní úřad ve své mnohaleté usilovné snaze učinit Rabí sídlem faráře. Tato snaha, narážející mj. na nedostatek financí, byla nakonec korunována úspěchem: zřízení fary bylo místodržitelstvím povoleno 27. 10. 1869 a první farář zvolen 9. 1. 1870.¹¹⁶ Už v únoru 1870 bylo skutečně první patro nové radnice předáno pro farní úřad.¹¹⁷ Jak bylo výše uvedeno, do dvou přízemních místností na radnici se r. 1878 provizorně nastěhovala škola. 5. března 1890 odevzdalo zastupitelstvo celou budovu čp. 15 do majetku fary a jako takový byl i zaknihován. To se ovšem časem obci vymstilo, neboť při roztržkách s farářem mohl tento radní ze své budovy vypovědět, o což se pokusil zatím neúspěšně r. 1919 farář Hybrant,¹¹⁸ aby byla výpověď definitivně provedena r. 1927. Radniční místnost byla zřízena v obecním domě čp. 73.¹¹⁹

Problémy se zřízením fary napovídají neutěšenou finanční situaci města Rabí. Ta ovšem nebyla ničím novým a nebyla ani ničím neobvyklým u malého města bez průmyslu, velkých pozemkových držeb či jiných možností hospodářského vzestupu. V období před vznikem územní samosprávy byly, jak jsme uvedli výše, snahy o vylepšení finanční situace potírány ze strany vrchnosti. Po r. 1850, kdy byly na obce kladeny zvýšené nároky v oblasti přenesené působnosti, se finanční situace malých obcí nelepšila, ba spíše horšila a tento problém byl postupně nucen řešit i stát. Obce se přesto čím dál více zadlužovaly.¹²⁰ I v Rabí máme doklady zadlužování zejména při větších investicích (např. při výše uvedené stavbě nové školy, vodovodu apod.). Obec chtěla vylepšit svou finanční situaci různými způsoby: podporovala např. za první republiky rostoucí turistický ruch tím, že se starala o zříceniny hradu Rabí, které jí do vlastnictví r. 1921 předal původní majitel kníže Lamberg, od r. 1914 byla členem Spolku pro zachování památek v okrese Horažďovice, který byl zaměřen zejm. na údržbu hradu Rabí, dále obec udržovala silnice ze železniční zastávky, r. 1930 udělila píseckému dopravci Josefu Hájkovi koncesi na autobusovou dopravu do Rabí, pořizovala turistické mapy atd. Z kurióznějších způsobů, jak přilákat do Rabí návštěvníky, zmiňme pokus zřídit v Rabí tzv. Kneippovy lázně r. 1894.¹²¹ Obec podporovala místní podnikání: už r. 1878 máme např. doložen Lesní hospodářský spolek, od r. 1896 fungovala v Rabí kampelička, v okolí máme doloženu těžbu kamene, cihelnu aj. Městské zastupitelstvo hledělo rozvíjet a rozšiřovat lesní hospodaření na Hůrce a zalesňovat pozemky na Líšné, pozornost byla věnována ovocnářství, obec využila parcelaci žichovického velkostatku r. 1922 pro pozemkové posílení svých občanů atd. Přesto se ve třicátých letech 20. stol. setkáváme i v Rabí s reflexí všeobecné krize zemědělství,¹²² neutěšenost obecních dluhů přivedla rábskou kampeličku v r. 1935 k návrhu převést obecní dluhy na Zemskou banku, na což zastupitelstvo reaguje usnesením posečkat do poč. r. 1935, kdy vejde v platnost zákon o oddlužení samosprávy.¹²³ Uvedme, že na konci r. 1935 vykazovalo městské účetnictví schodek 16 058

¹¹⁴ Viz inv. č. 33, s. 49.

¹¹⁵ Viz inv. č. 33, s. 60; 28. 9. 1862 žádal o přijetí za rábského měšťana.

¹¹⁶ SOKA Klatovy, Památní kniha..., s. 31

¹¹⁷ Viz inv. č. 33, 126.

¹¹⁸ Viz inv. č. 35, s. 77.

¹¹⁹ Viz inv. č. 35, s. 187.

¹²⁰ Viz Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 354, 445–446.

¹²¹ Viz inv. č. 34, zápis ze 17. 6. 1894.

¹²² Viz projev o této otázce 6. 4. 1930 (inv. č. 35, s. 233).

¹²³ Viz inv. č. 36, zápis ze 21. 6. 1935; srov. také Janák, J.–Hledíková, o.c., s. 445–446: zákon počítal se zřízením tzv. zemských pomocných fondů, které přejímaly zúročení a umořování nesoběstačných obcí.

Kč a počítalo na příští rok s přírůžkou ke všem daním vyjma činžovní ve výši 275%. O rok později byl schodek 15 465 Kč, přírůžky k daním ve výši 300%.¹²⁴ Ještě r. 1942 činil schodek 13 423 K...¹²⁵

Původce fondu zanikl na základě ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18 ze 4. 12. 1944 o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění a dále na základě vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů č. 4/1945 Sb. a nařízením č. 44/1945 Sb.

2. Vývoj a dějiny fondu

Městské písemnosti byly původně uloženy na radnici (doložitelně v 18. století a dá se předpokládat, že i dříve). V r. 1952 se archiválie nacházely v přízemní klenuté místnosti v přízemí radnice (MNV), kam byly přeneseny z půdy radnice. Některé archiválie se nacházely v hradním muzeu (viz níže). V letech 1954–1961 byly městské písemnosti z Rabí uloženy v Městském muzeu v Horažďovicích, kde bylo zároveň sídlo Okresního archivu Horažďovice. Po zániku OA Horažďovice, přešly písemnosti do SOkA Klatovy, kde jsou uloženy dodnes.

Dějiny fondu před r. 1793 nejsou přímo doloženy. Můžeme se s větší mírou pravděpodobnosti domnívat, že starší písemnosti (s výjimkou městských privilegií) shořely při velkém požáru města 2. srpna 1656.¹²⁶ Nejstarší dochovanou městskou knihou rábskou je Manuál purkmistrovského úřadu začínající rokem 1667 (inv. č. 9) a jako takovou ji na poč. r. 1799 uvádí i seznam městských knih (viz příloha č. 4), sepsaný na konci věcného repertáře¹²⁷ (inv. č. 54) a je tedy jasné, že už tehdy nebyly starší městské knihy k dispozici. Vzhledem k významu města Rabí v 16. stol. se dá existence starších městských knih předpokládat. Spisy jsou dochovány od 2. pol. 18. stol.

Ve zmíněném purkmistrovském manuálu, f. 94v je k 21. 6. 1777 zmínka o tom, že městská privilegia má dočasně převzít do úschovy radní Josef Karta, protože může zajistit jejich ochranu před ohněm. Jan Hrádek, který je měl dosud u sebe tuto ochranu zajistit nemůže. 15. 12. 1779 byla městská privilegia přenesena zpět k J. Hrádkovi (ibidem, f. 114v).

Z r. 1793 je dochováno první svědectví o pořádání rábské registratury.¹²⁸ Už 31. 8. 1792 v souvislosti s guberniální rezolucí z 4. 6. 1791 nařizuje vrchnostenský úřad rábskému magistrátu, aby uspořádal a zinventarizoval všechny úřední spisy.¹²⁹ V listopadu 1793 podává rychterní úřad v Rabí žádost na krajský úřad v Písku, aby jakýsi Jan Dobředělý, bývalý hospodářský úředník, uspořádal městský archiv. Byl-li Dobředělý z Písku, či odjinud není jisté. Skutečně se za tímto účelem dostavil do Žichovic (není ovšem přímo uveden jménem), ale z neznámého důvodu nakonec rábskou registraturu neuspořádal. Vrchnostenský úřad v Žichovicích totiž v prosinci téhož roku do Rabí oznamuje, že krajský úřad povolil, aby rábskou registraturu uspořádal Josef Gürth za odměnu 4 zl. 30 kr. týdně. Dochované písemnosti z období před r. 1850 byly skutečně uspořádány v r. 1793, ať se tohoto úkolu ujal kdokoli. Byl založen zmíněný věcný repertář, do kterého byly podle abecedy vepisovány spisy i s uvedenou registraturní značkou. Do pořádané registratury byly přijaty i spisy vzniklé před rokem 1793, které ovšem datem vzniku nepřekračují polovinu 18. stol.

¹²⁴ Viz inv. č. 36, 19. 11. 1935 a 23. 11. 1936.

¹²⁵ Viz inv. č. 36, 17. 12. 1942.

¹²⁶ Viz Berní rula, Kraj Prácheňský II., ed. Antonín Haas, Praha 1954, s. 768–769.

¹²⁷ F. 128.

¹²⁸ Viz inv. č. 90.

¹²⁹ Viz inv. č. 92.

Jako registraturní systém bylo použito v josefínském období obvyklé členění na oddělení, označená latinskými názvy. S obvyklými josefínskými značkami korespondují v Rabí tato oddělení: *Publicum*, *Judiciale*, *Contributionale*, *Militare*, *Commerciale*. Nebylo použito názvů *Dietale* a *Camerale*, ale zbylá oddělení nesla v Rabí název *Vrchnostenský Schutz*, *Politicum* a *Miscellanea*. V rámci jednotlivých oddělení se spisy dále dělily podle záležitostí, kterých se týkaly a byly označovány římskými číslicemi. Dělení nebylo příliš důsledné, římská čísla (označující ve věcném repertáři „Foch“) byla nejspíše zároveň lokačními značkami polic, kam byly příslušné spisy ukládány. Později totiž (zhruba od počátku 19. stol.) převážilo pouze hrubé dělení spisů na *Judiciale* a *Politicum* a spisy byly dle dochovaných značek ukládány i na místa, kam předmětově nepatřily, ale kam se zřejmě fyzicky vešly. Rekonstruovat podrobně a vcelku registraturní systém jednotlivých oddělení nelze vzhledem k tomu, že se nám josefínská registratura nedochovala v Rabí celá. V současnosti použité uspořádání dochovaných spisů z tohoto období původní pořadí zachovává a zčásti rekonstruuje (viz příslušný inventární seznam).

Dochované spisy po roce 1850 nenesou žádné známky vlastního registraturního schématu.

R. 1829 byly knihy uvedené v seznamu na konci věcného repertáře (příloha č. 4) odevzdány vrchnostenskému vedoucímu pozemkové knihy Františku Waworovi.¹³⁰

V r. 1900 máme první zmínku o městském archivu: zastupitelstvo píše 24. 5. Zemskému výboru že „se v Archivu města Rabí mnoho spisů a privilegií, ale nejvíce německy psaných, [vyskytuje]“.¹³¹ Archiv se nacházel na radnici a sloužil nejspíše i jako muzejní depozitář.¹³²

V r. 1914 máme na radnici zmíněno městské muzeum, jež spravoval muzejní spolek.¹³³ Muzeum se v dubnu 1935 stěhovalo z radnice do jedné místnosti na hradě. Už předtím požádal muzejní spolek o zapůjčení městských pergamenových listin, s čímž město souhlasilo.¹³⁴ Ty pak byly vystaveny v hradním muzeu.

2. 8. 1952 sepsal archivář Okresního archivu v Horažďovicích Karel Němec počet a druh rábských archiválií na MNV Rabí. Jednalo se asi o: 4,5 bm spisů do r. 1945, 5 pergamenových privilegií, 1 kniha opisů privilegií, 46 úředních knih, pečetidla, obraz hradu Rabí.

9. 7. 1953 uvádí tentýž archivář archiválie uložené tamtéž: 1,6 bm spisů, 0,3 bm hudebnin¹³⁵, 38 úředních knih (sic), ostatní materiál neuveden, pouze poznámka, že chybí stavební plány¹³⁶. V dalším soupisu z 11. 7. 1953 okresní archivář uvádí opět 1,6 bm spisů, do nichž zahrnuje i pergameny: privilegium Kryštofa Chanovského z r. 1627 (inv. č. 1), privilegium Františka II. na třetí výroční trh z r. 1804 (v SOkA Klatovy se nenachází, Volf je neuvádí, Haas však ano s tím, že je uloženo v Okresním archivu v Klatovech, viz níže) a spisy: Živnostenský řád z r. 1721 s připojenými cechovními artikulemi, Urbánní kontrakt z r. 1789 (nedochov.). Z 38 úředních knih jmenovitě uvádí: Kniha zápisů o schůzích obecních 1760, Obecní zápisy a účty 1789, Kniha účtů kostelních 1793, Jednací protokol 1789, Kniha patentů 1793, Počet obecní 1792, Protokoly 1782, Kniha protokolů 1795–1798, Zápisy o zasedání 1794 (inv. č. 12?), Kniha cechovních jednání 1787 (SOkA Klatovy, Cechy Rabí?), Kniha pachtovní 1783, Jednací protokol 1793, 1795, 1797, 1807 (inv. č. 59 či 65?), 1850, 1869, Kniha živnostenských spolků 1787 (SOkA Klatovy, Cechy Rabí?), Kundmachungen 1844, Kniha účtů 1874, Kniha příjmů a vydání 1872, Cechovní kniha krejčovská 1787 (SOkA Klatovy, Cechy Rabí), Hlavní kniha 1900, Účty obce 1911, Verordnungen 1842 a 1843,

¹³⁰ Viz věcný repertář, f. 128v, inv. č. 54.

¹³¹ Viz inv. č. 34.

¹³² Viz inv. č. 34, zápis ze 26. 12. 1904, kde je uvedeno, že sem byla umístěna stará kostelní lampa.

¹³³ Viz inv. č. 35, s. 28.

¹³⁴ Viz inv. č. 36, zápis ze 19. 11. 1934.

¹³⁵ V současné době uloženy v SOkA Klatovy, fond Farní úřad Rabí, nezprac.

¹³⁶ Ty jsou už v seznamu z r. 1956 zahrnuty.

Pojistná kniha 1911, Hlavní knihy 1938–1940 (inv. č. 41) a 1941–1942 (inv. č. 42), Školní přírůžky 1902 (inv. č. 39), Matrika obecní 1849 (inv. č. 17), Jednací protokol 1942–1944 (inv. č. 70). Knihy, u kterých není v závorce uvedeno jinak, se nedochovaly, či nebyly identifikovány s dochovanými úředními knihami.

Nejspíše v lednu 1954 (datum skartace je 26.1.1954) a v r. 1956 převzal OA Horažďovice zastoupený Karlem Němcem z MNV Rabí a z hradního muzea 2 pergamenové listiny po r. 1526 (1627–1796), 41 knih (1737–1945), 18 podacích protokolů (1803–1944), 1 repertář (1793), 10 kartonů spisů (1767–1945), 2 typáře (19. stol.). Karel Němec pořídil k převzatým archiváliím prozatímní katalogový seznam knih a spisů z MNV Rabí (archiválie náležející k AM Rabí, Cechy Rabí a hudebniny, dnes ve fondu Farní úřad Rabí) i seznam listin (inv. č. 1 a 6), spisů (nedochov.), typářů (inv. č. 131 a 132, + 5 cechovních typářů, viz SOkA Klatovy, fond Cechy Rabí) a neúředních knih (viz knihy vyřazené z fondu¹³⁷) převzatých z muzejní síně umístěné na hradě Rabí. Z této síně přivezl Němec ještě 27. 5. 1957 zhruba karton spisů, k nimž rovněž pořídil seznam.¹³⁸ Ze spisů AM Rabí vyřídil cechovní písemnosti a neúřední knihy.

5. 8. 1961 převzal OA Horažďovice z MNV Rabí nespécifikovaný počet archiválií.

4. 4. 1973 předal SOA Plzeň do SOkA Klatovy 11 pozemkových knih z let 1667–1878 (jedná se o inv. č. 9, 18, 20–23, 25–29).

20. 11. 1975 převzal SOkA Klatovy z MNV Rabí 5 knih (zázpisy ze schůzí a lesní deník) z let 1890–1945, které byly uloženy v depozitáři v Horažďovicích.

22. 4. 1999 převzal SOkA Klatovy od Obecního úřadu Rabí 3 knihy (mj. inv. č. 52) a 1 desky spisů (trhové smlouvy); 29.7.1999 4 pergamenové listiny (inv. č. 2–5); 30. 3. 2000 1 dvoulist týkající se opravy kostela Nejsvětější Trojice z r. 1907.

Skartace byly provedeny: při prohlídce archiválií v MNV Rabí 9. 7. 1953 a při jejich přebírání do OA Horažďovice 26. 1. 1954 a 5. 8. 1961 Karlem Němcem a dále při přebírání archiválií do SOkA Klatovy 20. 11. 1975 J. Hochwalderem a V. Holou.

Co se týče ztrát, lze konstatovat ztrátu téměř celé předjosefínské registratury. K této ztrátě muselo dojít někdy před uspořádáním městské registratury v r. 1793 a soupisem městských knih r. 1799, snad při požáru r. 1656 (viz výše).

Bohužel postrádáme i originály nejstarších rábských listin Vladislava Jagellonského z 10. a 26. srpna 1499 a 9. září 1513 a Půty Švihovského z Rýzmběrka z 24. září 1499. R. 1609 si nechalo město Rabí vidimovat tato privilegia městskou radou v Sušici. Tento vidimát byl ze 24. 12., zřejmě na pergameni a v originálním, tedy českém jazyce. Na základě tohoto vidimátu byl 10. 4. 1671 pořízen v Sušici nový, tentokrát již na papíře a v německém překladu. Tento německý vidimát městských listin byl zaslán 17. 3. 1747 v příloze k žádosti na císařský dvůr o potvrzení městských privilegií.¹³⁹ K tomuto potvrzení ovšem nedošlo listinou Marie Terezie z 11. 3. 1749 (viz inv. č. 2), jak se mylně domnívá vydavatel CIM a Haas (jí císařovna udílí, zřejmě jen dočasný, třetí výroční trh a stvrzuje ony dva předešlé), ale až další císařskou listinou z 10. října 1761 (viz inv. č. 3), kde jsou německé překlady Vladislavských a Půtovy listiny v inzertu vypsány, snad na základě výše zmíněného německého vidimátu. Ke konci r. 1781 posílá magistrát v Rabí blíže nespécifikovaná „privilegia“ opět k vidimování do Sušice.¹⁴⁰ Ony sušické vidimáty nejstarších rábských listin z r. 1609 a 1671 byly uloženy v rábském městském archivu. Odtud se však někdy v 2. pol. 19.

¹³⁷ Knihy, které nebyly ve fondu nalezeny: „Nejnovější kronika a věrná poselkyně národa českého (Neúplný a poškozený I. díl Kroniky)“, „Církevní misál z r. 1690, tištěný v Praze“.

¹³⁸ Tyto seznamy jsou uloženy v SOkA Klatovy, čísla jednotlivých archiválií uvedená v těchto seznamech jsou zároveň uvedena přímo na archiváliích červenou pastelkou (odkazují na ně jako na „Němcova čísla“), čísla položek archiválií převezenných z hradu vzhledem k dodatečnému seznamu jsou značena modrou pastelkou.

¹³⁹ Viz CIM IV-2, s. 380–381: vidimát je údajně uložen v SÚA v Rybčickově sbírce.

¹⁴⁰ Viz AM Rabí, manuál purkmistrovského úřadu, inv. č. 9, f. 72r.

stol. ztratily.¹⁴¹ Kdy se ztratily originály je dnes nezjistitelné, zdá se však, že ve zmíněné době už originály neexistovaly. Přesto však Rud. Kleinschmidt v obecní kronice¹⁴² přepisuje první vladislavskou listinu z 10. 8. 1499 v originálním českém znění, ze všech čtyř nejstarších privilegií cituje ve čtyřicátých letech 20. stol. J. Pelikán¹⁴³ a naposledy ještě r. 1999 M. Pokorný přepisuje celou druhou Vladislavovu listinu z 26. 8. 1499¹⁴⁴. Je ovšem zajímavé, že editory zůstala bez povšimnutí zmíněná listina z r. 1761 (inv. č. 3).¹⁴⁵

Haas dále uvádí listinu Františka II. z 14. července 1804, kterou potvrzuje Rabí třetí výroční trh. Odvolává se přitom na Volfa, který ji ovšem neuvádí. Zmiňuje ji také Němec v soupisu archiválií uložených na MNV Rabí z 11. 7. 1953 (viz výše). Okresní archiv však nikdy takovouto listinu nepřevzal.

Není známo, že by se části fondu AM Rabí nacházely v jiných archívech či archívních fondech.

Z fondu byly vyřazeny následující písemnosti: 1) do **MNV Rabí** – Parcelní protokol 1955; Jednací protokol MNV Rabí 1950 (Němcovo číslo 11);

Jednací protokol MNV Rabí 1951–1952 (Němc. č. 10);

Jednací protokol MNV Rabí 1952 (Němc. č. 12);

1 karton spisů (rozpočet MNV na r. 1946; školní rozpočty 1946–1947; rozpočet hasičů 1946; pozemnostní arch. k.ú. Rabí s.d.; vložka k pozemkovému evidenč. listu 1957; trestní a jiné spisy 1945–1953).

2) do **MNV Bojanovice** – pozemnostní arch, k.ú. Bojanovice s.d.

3) do **Cechy Sušice** – Cechovní artikule cechu kovářského, kolářského a bednářského v Sušici 1728.

4) do **sbírky rukopisů** – rukopisný kancionál z poč. 19. stol. ?

5) do **sbírky starých tisků** – modlitební knížka pro ženy: „Pět červených korálů aneb srdečné a lítostivé rozjímání pět ran Krista ukřižovaného a pravého muže bolesti...“, Praha 1800 (Němc. čís. 18);

sbírka cechovních nařízení: „Dokonalé shromáždění všech od roku 1729 až do nyníškové prošlých všeobecnosti a nařízení pro všechny sjednocení a cechy v systematickém a chronologickém pořádku“, Jihlava 1799 (Němc. č. 17);

Tóra a výklady?, hebrejsky (Němc. č. 20)

6) k předání do **SOA Praha** – Kniha tištěných nařízení Kouřimského krajského úřadu 1820, něm., 215 stran, 24x36cm, lepenková vazba

3. Archivní charakteristika fondu

Fond byl uspořádán podle obvyklého schématu:

1. Listiny
2. Knihy
3. Spisový materiál
4. Mapy a plány
5. Fotografie

¹⁴¹ Jak uvádí Rudolf Kleinschmidt (viz SOKA Klatovy, Památní kniha..., s. 9).

¹⁴² Viz SOKA Klatovy, Památní kniha..., s. 8.

¹⁴³ Josef Pelikán, Vysázení města Rábí, in: ČSPS XLIX–L/1941–42, s. 292–293.

¹⁴⁴ Milan Pokorný, Rabí, Rabí 1999, s. 4–5.

¹⁴⁵ CIM má svá německá znění oněch 4 listin na základě sušického vidimátu z r. 1671. Regesta zde nejsou přesná.

6. Ostatní druhy archiválií

Z doby předjosefínské (před 1786) se dochovaly pouze 4 listiny (inv. č. 1–4), z knih inv. č. 9 a 21 spadají do tohoto období celé a zejména inv. č. 24 zčásti. Část spisů začíná před tímto datem v 1. pol. 18. stol. Vzhledem k zlomkovitosti dochování těchto písemností nebylo třeba je vydělovat zvlášť a bylo zvoleno dělení před rokem 1850 a po roce 1850.

V období před rokem 1850 byly městské knihy děleny podle následujícího schématu:

I. Knihy městské správy

- a) Knihy městského zákonodárství
- b) Knihy městské správy v užším slova smyslu
- c) Knihy městského hospodářství

II. Knihy městského soudnictví

- a) Soudnictví sporné
- b) Soudnictví nesporné

Spisy z tohoto období zachovávají původní ukládací systém dělení na oddělení (viz výše), z nichž se dochovala tato: *Publicum*, *Judiciale*, *Contributionale*, *Commerciale*, *Vrchnostenský Schutz* a *Miscellanea*. Oddělení *Militare* se nedochovalo. I v rámci těchto značek nejsou dochovány všechny spisy, jak se můžeme přesvědčit ve věcném repertáři (inv. č. 54). U části spisů se dochovala původní signatura složená z kombinace názvu oddělení, římské číslice označující oblast, jíž se spisy týkaly a zároveň i polici, v níž byly tyto spisy uloženy a arabské číslice určující chronologické pořadí. Toto původní dělení zůstalo při současném pořádání zachováno, i když u druhé části spisů zmíněná signatura chyběla a byly označeny pouze číslem jednacím ve dvou řadách *Politicum* a *Judiciale* (viz dochované jednací protokoly). Neoznačené spisy byly zařazeny do jednotlivých oddělení podle obsahu i když věcný repertář uváděl jiný ukládací znak. Vycházeli jsme z poznatku (uvedeném výše), že po nějaké době po zavedení registraturního systému r. 1793 nebyl tento systém důsledně dodržován a spisy byly v 19. stol. řazeny více méně libovolně. Měli jsme za účelnější nedrobit spisy do různých řad a uspořádat je do badatelsky přehledných skupin dle původního dělení z období krátce po r. 1793, které je patrné jak u označených spisů, tak i v repertáři u spisů neoznačených. Dochované jednací protokoly ukládací znaky neuvádějí. Rekonstruovaný systém dochovaných spisů josefínské registratury je tento:

Publicum I	Patenty, cirkuláře, nařízení nadřízených (zemských) orgánů
Publicum III	Církevní záležitost, školy a učitelé
Publicum IV	Policejní záležitosti
Publicum VI	Privilegia
Publicum VIII	Radní protokoly (makulatura)
Publicum VIII	Židé
Publicum IX	Obecní počty
Publicum XI	Propouštěcí listy, stěhování, jurisdikce
Judiciale I	Majetkoprávní spory
Judiciale III-IV	Dědičná a sirotčí jednání
Judiciale V	Sirotčí a soudní výkazy (tabelky)
Judiciale VII	Koupě-prodej, pronájem, odhady majetku, dluhy jednotlivých měšťanů
Judiciale X	Varia
Contributionale	Daně, „magacínské obilí“, výběrčí
Commerciale	Živnostenské záležitosti
Vrchnostenský Schutz II	Stavby a bydlení, pořádání rábské registratury
Vrchnostenský	Pronájem, prodej obecních pozemků, hospodářství a práv

Schutz III

Vrchnostenský Korespondence s vrchnostenským úřadem, vrchnostenská nařízení

Schutz IV-V

Miscellanea Věci svatební, rulární extrakty

Po roce 1850 byly městské knihy rozděleny následovně:

I. Knihy městské správy v užším slova smyslu

II. Knihy městského hospodářství

III. Knihy evidenční

Z dochovaných spisů, ani ze zlomku jednacích protokolů není patrný žádný ukládací systém a spisy byly proto uspořádány podle uměle vytvořeného ukládacího systému vypracovaného na základě systému OÚ (viz příl. č. 3).

Ostatní druhy archiválií byly uspořádány podle obvyklých zásad. K razidlu údajně z r. 1513 (ke kterému se hlásí opis, viz inv. č. 130) lze podotknout, že exemplář, který máme k dispozici, není typickým pečetidlem s vyrytým znakem a opisem, jakým byly kupříkladu pečetěny starší městské knihy r. 1850 a jejichž otisky se v nich zachovaly, ale kopie vyrobená opačnou technikou, sloužící naopak jako razítko. Dá se předpokládat, že tato kopie vznikla po roce 1850, kdy máme doložen v otiscích původní menší typář¹⁴⁶.

U listin, knih a spisových pomůcek byly do inventárního seznamu převzaty tyto původní signatury: u *listin* nejspíše starší sign. Lit. A, B a C a Němcova čísla (římská I a II); u *knih* Němcova čísla (arabská), u knih před r. 1850 ještě velká písmena odkazující na inventář knih z hlavního repertáře z r. 1799 a 1829 (viz příloha č. 4) a sign. začínající slovem „Horažďovice“ odkazující na knihy předané ze SOA Plzeň 4.4.1973 (viz výše).

Fond AM Rabí má časový rozsah 1627–1945 (1952) a obsahuje:

1. Listiny	L 1 – L 6	inv. č. 1 – 6	1627 – 1796
2. Knihy	K 1 – K 64	inv. č. 7 – 70	1667 – 1945 (1952)
3. Spisy	1 – 7	inv. č. 71 – 124	1757 – 1945 (1947)
4. Mapy a plány	M 1 – M 4	inv. č. 125 – 128	1837 – 1900
5. Fotografie	F 1	inv. č. 129	/1900–1945/
6. Ostatní druhy archiválií – Typáře	T 1 – T 2	inv. č. 130 – 131	/1850–1900/, 1887

¹⁴⁶ Jan Pelant: *Znaky a pečetě západočeských měst a městeček*. Plzeň 1985, s. 206 uvádí existenci většího pečetidla o průměru 51 mm s podobným opisem jako u inv. č. 130 (SIGILLUM CIVITATIS SUB CASTRO RABI 1516) známého z otisků uložených v ANM Praha a dále „menší kulaté pečeti o průměru 37mm, která měla stejný opis, ale chyběl jí letopočet...Její užití máme doloženo ještě kolem roku 1850“, čímž jsou myšleny otisky v inv. č. 21 a 23, které jsou dochovány. Kopie typáře uložená v SOkA Klatovy měla však zřejmě jiný vzor (viz opis a rozměry inv. č. 130). Dochovánu máme zmínku o usnesení městského zastupitelstva z 26. 6. 1887, že „obecní pečeť z r. 1513 má být ještě dále při úřadování používána“ (SOkA Klatovy, Památní kniha..., s. 33) a vzácně je dochován i otisk dochovaného razidla (inv. č. 131): např. vložený list z 21. 2. 1932 (inv. č. 37, s. 283). Doložen máme otisk dalšího (nedochovaného) razítka Městského úřadu v Rabí (viz SOkA Klatovy, Památní kniha..., např. s. 101 a mnohé další). V r. 1932 a 1939 hodlalo zastupitelstvo nová razítka objednávat (viz inv. č. 37, s. 300; inv. č. 38, s. 24. 2. 1939).

4. Stručný rozbor obsahu fondu

Archiv města Rabí je základním pramenem pro poznání dějin města od 2. pol. 17. stol. a zejména pak od 18. stol. Postrádáme písemnosti ze staršího období, s výjimkou opisu zakládacích listin města, jež se jako inserty nachází ve vidimátu Marie Terezie z r. 1761 (inv. č. 3) a listiny Kryštofa Chanovského z r. 1627 (inv. č. 1). Pro velmi významné období dějin Rabí, 16. stol., chybí písemnosti úplně a je třeba se spolehnout na jiné prameny. Do roku 1513, kdy listinou Vladislava Jagellonského obdrželo Rabí městský znak¹⁴⁷, se sice hlásí dochovaný typář, jedná se však o kopii z 19. stol. (viz výše), i když zřejmě, až na detaily, podle původního vzoru.

V letech 1667–1945 můžeme sledovat téměř nepřetržitou řadu zápisů ze zasedání městské rady (popř. magistrátu, či obecního úřadu) v radních protokolech a v makulatuře k nim (inv. č. 9–14, 32–36, 78), zachycující hlavní údaje k správním dějinám města. V politické řadě radních protokolů chybí zápisy z let 1807–1849, u judičiálních protokolů z let 1831–1849. Nejstarší zápisy v purkmistrovském manuálu (inv. č. 9) se zase omezují na zaznamenávání jmen radních, kteří si předávali úřad purkmistra a až později se objevují i jiné záznamy. Kniha sporného soudnictví z let 1708–1850, s přesahy i za rok 1850, mohou být cenným pramenem pro poznání majetkové úrovně obyvatelstva, majetkových přesunů a zároveň pro dějiny umění, národopis, genealogii apod. I jediná dochovaná kniha soudnictví sporného, Kniha hledaných osob a ukradeného majetku z r. 1799 (inv. č. 19), díky popisům hledaných osob, poskytuje zajímavé informace mj. z dějin odívání. Genealogii mohou posloužit i evidenční knihy z let 1850–1945 (inv. č. 47–53).

Ze spisů je třeba vyzdvihnout bohatý materiál zachycující církevní dějiny Rabí, zejména finanční a stavební (nadace, fundace, stavební záležitosti obou rabských kostelů, zřízení fary v Rabí, inv. č. 73–75, 100). V manuálu purkmistrovského úřadu nacházíme zápisy o stavbě hřbitovního kostelíka sv. Jana Nepomuckého v l. 1781–1782 (f. 70v–71, 74–75).

V inv. č. 79 a průběžně i v ostatních písemnostech lze sledovat dějiny židovské komunity v Rabí. Zajímavý je zejména zápis ve zmíněném purkmistrovském manuálu, f. 85r, z l. června 1667¹⁴⁸, kterým město přenechává rabským židům pozemek za hradbami ke zřízení jejich hřbitova, za roční „poplatek“ dvou knih „dobrého papíru“. R. 1733 přikoupili židé ke hřbitovu další kus pozemku od Václava Procházky (ibidem, f. 78v–79v). Z manuálu purkmistrovského úřadu lze k této problematice, krom různých zmínek o účasti sušických a horažďovických židů na rabských trzích, vybrat snad ještě relativně ranou zmínku o židovi Léblu Abrahámovi, který r. 1673 koupil Charvátovský dům v Rabí i s platy na onen dům vázanými: kontribuce, kostelní kráva, panské platy – ročně 2 zl., půl libry pepře, půl libry zázvoru; od panských robot a od „poselství“ byl osvobozen „tak jako žid Josef od platů osvobozen jest“ (ibid., f. 83v).¹⁴⁹ Zmínky o židovských obyvatelích jsou porůznu rozsety v písemnostech týkajících se hospodářství (např. židovští řezníci apod.).

Ze spisů je dále dochováno kompletní účetnictví z let 1783–1945 a další spisy k městskému hospodářství. K dispozici je také množství stavebních spisů a plánů z let 1789–1944 (viz přílohu č. 5). Doloženo je i zřízení telegrafické stanice v l. 1901–1902 (inv. č. 111), městského vodovodu 1899–1930 (inv. č. 123) a opravy mostu přes Otavu (inv. č. 110), včetně oprav silnic apod. Jen malé množství spisů se týká oblasti městských řemesel a živností a rovněž školství (oprava školy v osmdesátých letech 19. stol., inv. č. 101, starší písemnosti z l. 1796–1849, inv. č. 75, 92, personálie...).

---

¹⁴⁷ Viz inv. č. 3.

¹⁴⁸ Zachoval se novější opis tohoto zápisu v Hlavním repertáři, f. 129v, který uvádí rok 1662.

¹⁴⁹ Další cenné prameny k dějinám rabských židů se nacházejí ve fondu FÚ Budětice (mj. zlomek židovské matriky, překlad do němčiny některých náhrobních nápisů apod.). Židovský hřbitov existuje v Rabí dodnes.

Rabí bylo poddanským ochranným městem, později městysem, proto část spisů před zrušením poddanství r. 1848 zachycuje korespondenci s vrchnostenským ochranným úřadem v Žichovicích (zejm. inv. č. 92).

Ke genealogickému bádání jsou vhodné zejména evidenční a domovské listy z l. 1852–1937 (inv. č. 99), trestní listy 1923–1947 (inv. č. 104), zmínky o vystěhovalectví (inv. č. 96), propouštěcí listy apod., majetkové poměry obyvatel lze zkoumat v judiciálních i dalších spisech.

Z jednotlivostí zmiňme svědectví o žichovickém lékaři MUDr. Josefu Klostermannovi, otci šumavského spisovatele Karla Klostermanna, k jehož očkovacímu obvodu Rabí krátce patřilo (inv. č. 103) a doklad o sbírce na Národní divadlo konané v Rabí r. 1852 (inv. č. 121).

5. Záznam o uspořádání fondu a vyhotovení pomůcky

Fond roku 2002 uspořádal, inventář vypracoval a úvod zpracoval v SOKA Klatovy Michal Tejček.

Klatovy 25. 2. 2003

Michal Tejček

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury

- ABC kulturních památek Československa. Praha 1985.
- BALBÍN, Bohuslav, Krásy a bohatství české země (výbor), přel. Helena Businská. Praha 1986.
- Berní rula, Kraj Prácheňský II., ed. Antonín Haas, Praha 1954.
- BŘEŽAN, Václav: Životy posledních Rožmberků I., II., ed. Svoboda Praha 1985.
- Codex iuris municipalis IV-2. Praha 1960; IV-3, Praha 1961.
- Dopravní místopisný lexikon Československé republiky. Praha 1928.
- FLEGL, Michal: Hrad Rábí a Žižkovy válečné operace na Prácheňsku, in: MZK VII/1970, s. 289–297.
- FLEGL, Michal: Kapitola z dějin stavebních úprav hradu Rábí, in: ZPP XXV/1965, s. 150–153.
- HAAS, Antonín, Soupis privilegií měst a městeček v Západočeském kraji, in: MZK VI/1968, s. 328.
- HLAVATÝ, Jan: Archaeologické sbírky Musea království Českého, in: PA II/1857, s. 332.
- Hrad Rábí, nejmohutnější česká zřícenina. Vyd. Spolek pro zachování umělec., histor. i přírodních pamtek v okr. horažďovickém, Horažďovice. 1940?
- Chytilův místopis Československé republiky. Praha 1930.
- JANÁK, J.–HLEDÍKOVÁ, Z.: Dějiny správy v českých zemích do roku 1945. Praha 1989.
- KOTYŠKA, Václav: Úplný místopisný slovník království Českého. Praha 1895.
- L.S.: Z Bukovniku u Sušice, in: Methud roč. I, čís.11, s.d., s. 43–44.
- MACEK, Josef: Jagellonský věk v českých zemích 3 (Města). Praha 1998.
- MENCL, Václav: Počátky středověké architektury v jihozápadních Čechách, in: ZPP XVIII/1958, s. 133–146.
- MENCLOVÁ, Dobroslava: Rábí. Státní hrad a památky v okolí. Praha 1971.
- NOVÝ, Rostislav: Poddanská města a městečka v předhusitských Čechách, in: ČsČH XXI/1973, s. 109.
- PALACKÝ, František: Popis Království Českého. Praha 1848.
- PELANT, Jan: Města a městečka západočeského kraje. Plzeň 1988.
- PELANT, Jan: Znak a pečetě západočeských měst a městeček. Plzeň 1985.
- PELIKÁN, Josef: Vysázení města Rábí, in: ČSPS XLIX–L/1941–42, s. 292–293.
- POKORNÝ, Milan: Rábí. Ku příležitosti 500. výročí povýšení obce Rábí na město. Rábí 1999.
- POKORNÝ, Milan: Škola v podhradí. Rábí 1996.
- POKORNÝ, Milan: Žichovice ve staletích. S.l. 1995.
- Pozdně gotické umění v Čechách, kol. Praha 1985.
- PROFOUS, Antonín: Místní jména v Čechách III., Praha 1951.
- Průvodce po archivních fondech SOA Plzeň, sv. 4. Praha 1975.
- Rábí. Vyd. ONV Klatovy 1980?
- RAZÍM, Vladislav: Hrad Rábí románský?, in: Průzkumy památek roč. 8/2001, č. 2, s. 157–161.
- Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850–1970 II/1. Praha 1978.
- ROYT, Jan: Obraz a kult v Čechách 17. a 18. století. Praha 1999.
- Řivnáčův průvodce po Království Českém. Praha 1882 (reprint Praha 2001).
- SEDLÁČEK, August: Hrady, zámky a tvrze Království Českého XI., Praha 1897 (reprint Argo 1997).
- SEDLÁČEK, August: Místopisný slovník historický Království Českého. Praha 1909 (reprint Argo 1998).
- Seznam míst v království Českém. Praha 1893.

Seznam míst v království Českém. Praha 1913.
 Seznam nemovitých kulturních památek okresu Klatovy, č. 642–655.
 SCHALLER, Jaroslav: Topographie des Königreichs Böhmen III. (Prachiner Kreis). Praha–Viedeň 1790.
 SOkA Klatovy, fond Cechy Rabí.
 SOkA Klatovy, fond Farní úřad Budětice.
 SOkA Klatovy, fond Farní úřad Rabí.
 SOkA Klatovy, fond MNV Rabí.
 SOkA Klatovy. Památní kniha města Rábí 1922–1972, ev. č. 131.
 Soupis česky psaných listin a listů do r. 1526 I.2/1, č. 3153, Praha 1975; 3/1, č. 5221 a 5287., Praha 1980.
 SPAL, Jaromír: Poznámky ke jménům západočeských hradů, in: MZK IX/1972, s. 189–190.
 Statistický lexikon obcí v Čechách. Praha 1924.
 Statistický lexikon obcí v zemi České. Praha 1934.
 Šematismus pro království České. Praha 1891.
 Tereziánský katastr český 2, Rustikál, ed. Praha 1966.
 VESELÝ, Antonín: Vykopávky a udržování hradu Rabí, in: Pamětní spis Spořitelny města Sušice 1940, s. 58–61.
 VOLF, Miloslav: Popis městských archivů v Čechách. Praha 1947, s. 233.
 WINTER, Zikmund: Kulturní obraz českých měst I. Praha 1890.
 ZÁLOHA, Jiří: Šumava od A do Z. České Budějovice 1983.
 Zevrubný popis rozdělení země království Českého. S.l. 1854.
 Zprávy Státního úřadu statistického. Praha 1946.

Příloha č. 2: Zjištění představitelů městské správy

1640¹⁵⁰ primátor: Bohuslav Čedrych (správce panství)
 1655¹ primátor: Matěj Rybák

1667–1792

rada (12 členů) **1667** Šimon Hlavatý (*primátorem* do r. 1680, naposledy zmíněn 30.3. 1682)
 Jiří Václav Hlavatý (od r. 1680 *primátorem*, naposledy zmíněn 28.2. 1682)
 Šimon Čejsl (do r. 1680)
 Matěj Rybák (do r. 1680)
 Adam Mužík (do r. 1680)
 Václav Vlkovský (naposledy zmíněn 10.9.1670, zároveň **kostelníkem**)
 Pavel Petr Čedrych (naposledy 1685, zároveň **městským písařem**)
 Jan Bolzan (naposledy 1685)
 Jiří Hána (naposledy 1685)
 Bartoloměj Kořený (naposledy 1685, 1667–1685 zároveň **kostelníkem**)
 Jan Skála (naposledy 1685)
 Martin Mužík (*1637 – †1687, r. 1685 **městským rychtářem**)
1680 Adam Čedrych (do 1708, 1685–1708 *primátorem*)
 Jan Hlavatý (do r. 1730, kdy 6.6. zemřel, ve věku 65 let, 1710–1730 *primátorem*)
 Bohuslav Levý (do r. 1731)

¹⁵⁰ SOkA Klatovy. Památní kniha města Rábí 1922–1972, ev. č. 131.

- Matěj Čejsl (naposledy 1715)
- 1685** Jiří Karta (dále nezmiňován, 1667 **městským rychtářem**)
Řehoř Barborka (naposledy 1708)
Pavel Letek (naposledy 1715, 1709 **obecní starší?**)
- 1708** Petr Vlkovský (naposledy 1709)
Vavřinec Pop (1709 **obecní starší**)
František Hlavatý (1709 **obecní starší**)
- 1710** Jiří Hlavatý (naposledy 1722)
Václav Mužík (naposledy 1731)
Jan Holna (naposledy 1722)
Václav Kořený (naposledy 1752, 1710 zároveň **kostelníkem**)
Matěj Mužík (do r. 1730)
Bartoloměj Taucha (naposledy 1733)
František Karta (naposledy 1729)
Pavel Čepický (naposledy 1721, zemř. nejspíše na konci 1728 či 1729)
- 1721** Jiří Kantor (dále nezmiňován)
- 1731** Jakub Švorc (naposledy 1750, 1731–1735? *primátorem*)
Jan Kopal (naposledy 1738, 1710 **městským rychtářem**)
Martin Nosek (naposledy 1733)
Antonín Hlavatý (naposledy 1738)
Jan Hejtmánek (naposledy 1738)
Martin Kajkr (naposledy 1752)
Antonín Kořený (naposledy 1738)
Václav Procházka (naposledy 1733)
- 1732** Maxmilián Levý (naposledy 1741, zemř. 1743)
- 1733** Ondřej Nosek (naposledy 1743)
- 1738** Matěj Jan Hlavatý (*primátor* 1738–1765, v l. 1731?–1733? **městský rychtář**)
Jakub Taucha (naposledy 1751)
Jiří Vališ (naposledy 1769, kdy nejspíše vyloučen z rady pro spory s F. Levým)
- 1746** Jan Antonín Kořený (dále nezmiňován)
- 1760** Václav Jan Smrčka (naposledy 1783)
- 1768** Jan Hejtmánek (*primátorem* do r. 1781, kdy v 9.5. zemřel v l. 1764–1772 zmiň. jako **kontribuční účetní**)
Bartoloměj Švorc (naposledy 1770/1771, r. 1738 byl **obecním starším**)
Jan Švorc (Čepický) (naposledy 1783)
František Levý (naposledy 1769, kdy nejspíše vyloučen z rady pro spory s J. Vališem)
Jakub Hejtmánek (naposledy 1783, **rychtářem** 1738 ?)
Ondřej Beneš (naposledy 1782, v r 1731 byl kostelníkem, v l. 1738–1765 zmiň. jako **obecní starší**)
- 1773** Matouš Nosek (r. 1768 zmíněn jako **druhý [mladší] rychtář**, v l. 1783–1786 zmiň. jako **obecní starší**, v l. 1789–1793 jako **výbor**)
Josef Karta (naposledy 1780, v r. 1738 zmiň. jako **desátník [čtvrtník]**, v r. 1768 jako **obecní starší**)
- 1782** Vojtěch Skála (*primátorem* a radním do r. 1792, v l. 1773–1782 zmiň. jako **ložní [starší, první] rychtář**, v r. 1793 a 1794 jako **výbor**, v l. 1802–1804 jako **obecní starší**)

rada
(8 členů)

- Vojtěch Kajkr (naposledy 1784, v l. 1789–1794 zmiň. jako **výbor**)
1783 Antonín J. Smrčka (naposledy 1787, v l. 1773–1778 **písařem**, v l. 1787 a 1788 zmiň. jako **účetní**, 1804 jako **výbor**)
 Jakub Maleč (naposledy 1784, v l. 1789–1795 zmiň. jako **výbor**)
 Václav Švorc (naposledy 1784, r. 1768 **desátníkem**)
1785 Matěj Erasmus Hejtmánek (naposledy 1787, v l. 1793–1795 zmiň. jako **výbor**)
 Jan Nigrin (jako radní už nezmiň., ovšem 1785 a 1786 **městským rychtářem**)
 Antonín Vilém Trnka (naposledy 1787, v l. 1793–1801 **účetním**)
1789 František Levý (naposledy 1792)

rychtáři

- 1667** Jiří Karta (1685 **radním**)
1685 Martin Mužík (1667–1681 **radním**, zemř. 1687)
1710 Jan Kopal (1731–1738 **radním**)
1731 Matěj Hlavatý (naposledy zmiň. 1733, v l. 1738–1765 **primátorem**)
1738 Jakub Hejtmánek (*ložní [starší, první]*, 1768–1783 **radním?**)
 Jakub Čejsl (*druhý [mladší]*)
1747 Václav Smrčka (1738 **obecním starším**, v l. 1760–1783 zmiň. jako **radní**)
1760 Jan Švorc (naposledy 1765, v l. 1768–1783 **radním?**)
1768 Josef Šiler (*ložní*, 1784 **písařem**, 1793 zmiň. jako **výbor**)
 Matouš Nosek (*druhý*, 1773 **radním**, v l. 1783–1786 zmiň. jako **obecní starší**, v l. 1789–1793 jako **výbor**)
1773 Vojtěch Skála (do r. 1782, v l. 1782–1792 **radním**)
1782 Jan Kořený (*mladší*, v l. 1783 a 1784 *ložním rychtářem*)
1783 Bartoloměj Mužík (*mladší*, r. 1793 **politický komisař**)
1785 Jan Nigrin (naposledy 1786)
1789 Ondřej Švorc (do r. 1792, r. 1790 zmiň. zároveň jako **politický komisař**, v r. 1794 jako **výbor**, v l. 1802–1809 **obecní starší**)

obecní starší

- 1667** Matěj Štaucha
 Adam Procházka
1685 Václav Závora
 Matěj Taucha (=Štaucha?)
1709 Vavřinec Pop (1708 **radním**)
 František Hlavatý (1708 **radním**)
1710 Matěj Nomstka (?)
 Samuel Hejtmánek
1731 Bartoloměj Hlavatý (naposledy 1747)
 Martin Čepický
 Jan Kořený (naposledy 1733)
1738 Bartoloměj Švorc (1768–1770 **radním**)
 Jan Švorc (1760–1765 **rychtářem**, 1768–1783 **radním?**)
 Adam Štěch (naposledy 1782)
 Václav Smrčka (1747 **rychtářem**, 1760–1783 **radním**)
 Ondřej Beneš (naposledy 1765, v l. 1768–1782 zmiň. jako **radní**, v r. 1731 byl **kostelníkem**)
1765 Josef Kattatec (?)
1768 Josef Karta (1738 **desátníkem [čtvrtníkem]**, v l. 1773–1780 zmiň. jako

radní)

- 1773** Vojtěch Kotiš (naposledy 1786)
1783 Matouš Nosek (naposledy 1786, r. 1768 zmíněn jako **druhý [mladší] rychtář**, v r. 1773 jako radní, v l. 1789–1793 jako **výbor**)
1785 Matěj Hejtmánek (v r. 1786–1794 zmíněn jako **[rychterní] písař**)
Antonín Vilém Trnka (zmíněn v červnu, v srpnu 1785 až 1787 zmiň. jako **radní**, 1793–1801 jako **účetní**)
1789 Jan Heverle (do r. 1795)
Tomáš Ignác Pobuda (do r. 1802, r. 1785 zmíněn jako **čtvrtník**, 1803–1833)

písaři

- 1667** Pavel Čedrych (zmíněn ještě r. 1689¹⁵¹, 1667–1685 zároveň **radním**)
1708 Václav Čedrych
1730 Bartoloměj Hlavatý (zmiň. r. 1747 a jako Bartoloměj Hlaváč ještě r. 1760)
1768 Václav Hlavatý
1773 Antonín J. Smrčka (naposledy 1778, v l. 1783–1787 **radním**, v l. 1787 a 1788 zmiň. jako **účetní**)
1784 Josef Šiler (1768 **ložním rychtářem**, 1793 **výborem**)
1786 Matěj Hejtmánek (do r. 1794 [1793–1794 *rychterní?* písař])

kostelníci

- 1667** Václav Vlkovský (zároveň **radním** do r. 1670)
Bartoloměj Kořený (naposledy 1685, zároveň **radním**)
Vít Karta
1685 Jan Štyndl
1710 Šimon Čejsl (1667–1680 **radním**)
Václav Kořený (1710–1752 **radním**)
1731 Bartoloměj Holna
Ondřej Beneš (v l. 1738–1765 zmiň. jako **obecní starší**, v l. 1768–1782 **radním**)

desátníci

(čtvrtníci)

- 1738** Pavel Kajkr
Matěj Šlechta
Václav Dražka
Josef Karta (v r. 1768 jako **obecní starší**, v l. 1773–1780 **radní**)
1768 Václav Švorc (1783 a 1784 **radním**)
František Hlavatý
Martin Taucha
Vojtěch Kajkr (v l. 1782–1784 **radním**, v l. 1789–1794 zmiň. jako **výbor**)
1785 Petr Břinda
Václav Hampl (1821 **výborem**)
Jan Hejtmánek
Tomáš Kajkr
František Záveský
Martin Švorc (Bartl)
Jan Kovář
Tomáš Pobuda (v l. 1789–1802 **obecním starším**)
Ondřej Švorc (Mužík) (v l. 1789– r. 1792 **rychtářem**, r. 1790 zmiň. jako

¹⁵¹ SOkA Klatovy. Památní kniha města Rábí 1922–1972, ev. č. 131.

politický komisař, v r. 1794 jako **výbor**, v l. 1802–1809 **obecní starší**
Vojtěch Švorc (Litický)

- účetní**   **1764** Jan Hejtmánek (naposledy 1772, 1768–1780 **primátorem**)
1783 Vojtěch Skála (1782–1792 *primátorem* a radním, v l. 1773–1782 zmiň.
jako **ložní [starší, první] rychtář**, v r. 1793 a 1794 jako **výbor**, v l. 1802–
1804 jako **obecní starší**)
1787 Antonín Smrčka (naposledy 1788, v l. 1783– 1787 **radním**, v l. 1773–
1778 **písařem**)

výboři

- (aušusové)** **1788** Jan Švorc (Litický) (naposledy 1790)
Václav Medlin (naposledy 1795)
1789 Jakub Maleč (naposledy 1795, v l. 1783 a 1784 **radním**)
Jan Kořený (naposledy 1792, v r. 1790 zároveň zmíněn jako *politický*
revisor, r. 1782 **mladší rychtářem**, v l. 1783 a 1784 **ložním rychtářem**)
Matouš Nosek (naposledy 1793, r. 1768 zmíněn jako **druhý rychtář**,
1773 **radním**, v l. 1783–1786 zmiň. jako **obecní starší**)
Vojtěch Kajkr (naposledy 1794, v l. 1783 a 1784 **radním**)
1792 Matěj Mužík (naposledy 1795)

- mýtný**   **1685** Matěj Taucha (**obecní starší** 1667?–1685)

1793–1849

- městští rychtáři**   **1793–1800** Jan Nigrin (snad už od prosince 1792 do srpna? 1800,
1785 **radním**, ovšem 1785 a 1786 **městským rychtářem**)
1801–1803 Jan Vejstrk (poprvé zmiň. 23.12.1801, naposledy
20.4.1803, v l. 1811–1823 zmiň. jako **kontrolor**)
(od 1830 městští   **1803–1833** Tomáš Pobuda (poprvé zmiň. 31.5.1803, naposledy
představení   **9.10.1833**, r. 1785 zmíněn jako **čtvrtník**, v l. 1789–1802
[Stadtvorsteher])   **obecní starší**)
1833 Franz Hauerschild (zmíněn už 9.10., viz i níže)
1834–1835? Vojtěch Vališ
1840–1843? Franz Hauerschild (viz i výše)
1846–1849 Jan Vališ

- obecní starší**   **1798** Matěj Kajkr (do r. 1802, v l. 1821–1826 zmiň. jako **výbor**,
r. 1826 jako **účetní**)
1802 Ondřej Švorc (do r. 1809 [ještě v říjnu], v l. 1789–1792
rychtářem, r. 1790 zmiň. zároveň jako **politický komisař**,
v r. 1794 jako **výbor**)
1802 Vojtěch Skála (do r. 1804, v l. 1773–1782 zmiň. jako **ložní**
rychtář, v l. 1782– 1792 *primátorem* a **radním**, v r. 1793
a 1794 jako **výbor**)
1809 Josef Hlavatý (od listopadu, naposledy 1830, v r. 1794
zmiň. jako **písař**, v r. 1846 jako **výbor**)
Josef Švorc (od listopadu, naposledy 1835)
1834 Josef Písař (naposledy 1846)
1846 Šimon Moravec (naposledy 1849, jako **výbor** zmiň. 1865)

<u>výboři</u>	1793	Josef Šiler (r. 1768 zmiň. jako ložní rychtář , r. 1784 jako písař) Matěj Erasmus Hejtmánek (do r. 1795, v l. 1785–1787 zmiň. jako radní) Antonín Hampl Jan Vaněk Vojtěch Vališ (naposledy 1822, v l. 1797–1825 policejní revisor , 1834–1835? městským představeným) Vojtěch Skála (naposledy r. 1794, v l. 1773–1782 zmiň. jako ložní rychtář , v l. 1782–1792 primátorem a radním , v l. 1802–1804 jako obecní starší) Jan Hlavatý (naposledy 1796)	
	1794	Jan Hejtmánek Ondřej Švorc (zmíněn ještě r. 1801, v l. 1789–1792 rychtářem , r. 1790 zmiň. zároveň jako politický komisař , v l. 1802–1809 obecní starší)	
	1796	Josef Hlavatý (naposledy 1804, r. 1794 zmiň. jako městský písař , v l. 1809–1830 obecní starší) Ondřej Hrádek (naposledy 1811) Vojtěch Švorc (naposledy 1797)	
	1804	Jan Kováč Antonín J. Smrčka (v l. 1783– naposledy 1787 radním , v l. 1773–1778 písařem , v l. 1787 a 1788 zmiň. jako účetní)	
	1811	Matyáš Geiger (v l. 1829–1834 účetním)	
	1821	Matěj Kajkr (naposledy 1826, v l. 1798–1802 zmiň. jako obecní starší) Václav Hampl (1785 desátníkem) Matěj Karta	
	1822	Ondřej Hejtmánek (naposledy r. 1834)	
	1834	Jakub Mareš Christoph Turnwald (naposledy 1846)	
	1846	Josef Hlavatý (v r. 1794 zmiň. jako písař , v l. 1809–1830 jako obecní starší) Jan Vališ (v l. 1846–1849 městský představený , v r. 1861 starostou)	
	<u>účetní</u>	1793	Antonín Vilém Trnka (do r. 1801, v l. 1785–1787 radním)
		1826	Matěj Kajkr (v l. 1798–1802 obecní starší , v l. 1821–1826 zmiň. jako výbor)
		1829	Matyáš Geiger (naposledy 1834, v r. 1811 zmiň. jako výbor)
		1839	Jan Živný (do r. 1850, byl snad i městským písařem)
		1850	Jan Kořený
	<u>písaři</u>	1794	Josef Hlavatý (v l. 1809–1830 jako obecní starší , v r. 1846 jako výbor)
1795		Matyáš Josef Slavík (<i>rychterní</i> naposledy 1800)	

policejní
(politictí)

<u>komisaři/revisori:</u>	1793	Bartoloměj Mužik (<i>komisař</i> , 1783 mladší rychtář)
	1794	Václav Hampl (<i>policajt</i>)
	1797	Vojtěch Vališ („ <i>policajt</i> “, <i>policejní revisor</i> naposledy 1825, v l. 1793–1822 výbor , 1834–1835? městským představeným)
	1806	Ondřej Hejtmánek (komisař, v l. 1822–1834 zmiň. jako výbor)
	1819	Tomáš Štěch (<i>revisor</i>)
<u>kontrolori</u>	1811	Jan Vejstrk (naposledy 1823, v l. 1801–1803 městským představeným)
	1827	Franz Hauerschild (naposledy 1830/1831?, v l. 1833 a 1840–1843? městským představeným)
<u>městský sluha</u>	1802	František Čepický (naposledy 1825)

1850–1945

<u>starostové</u> (=měšťanostové, přednostové, purkmistři)	1850–1856	Vojtěch Šmrha (rezignace 13.7.)
	1856–1860	Karel Jicha (zvolen 21.5., poprvé 13.7., naposledy 12.2.; 28.4.1860 nepodepsán žádný starosta)
	1861–1864	Jan Vališ (poprvé 14.4., odstoupil 9.9.)
	1864–1865	Ondřej Hejtmánek (poprvé 20.10., naposledy 31.10.)
	1866–1871	Jan Barborka (naposledy 29.5., opět 20.1.1887, naposledy 5.3.)
	1871–1879	Eduard Šiler (poprvé 3.6., odstoupil 12.10.)
	1879–1887	Silvestr Pícha (poprvé 12.10., naposledy 6.1.)
	1890–1899	Vojtěch Šlapák (poprvé 11.7., naposledy 27.12.1899, opět zvolen 2.8.1914, naposledy 1.6.1919)
	1900–1903	Karel Hampl (poprvé 22.4., naposledy 29.3.)
	1903–1910	František Jiřík (poprvé 16.8., naposledy 28.9.)
	1911–1913	Karel Svatoš (poprvé 18.6., 1.5.1913 volba nového star., Svatoš zvolen účetním, mezi říjnem 1910 a 23.5.1911 úřadujícím radním)
	1913–1914	Matěj Švarc (zvolen 1.5., naposled 20.12.)
	1919–1923	Karel Vaněk (poprvé 27.7., naposledy 2.9.)
	1923–1931	Ferdinand Duda (zvolen 30.9.)
	1931–1938	Jan Rippl (zvolen 1.11., nové volby v červenci)
	1938–1944	Karel Brejcha (zvolen v červenci)
<u>městští radní</u> (obecní starší)	1850	Peregrin Hauensild (naposledy 18.3.1855) Josef Hlavatý (do r. 1864, naposledy 14.8., od 9.9.1864 výborem, asi od 6.1.1867 opět radním, když se Barborka stal starostou do r. 1871, poté výborem?, poprvé 12.10.1879 opět radním, naposledy 19.11.1882)
	1857	Šimon Moravec (poprvé 25.10., naposledy 14.8.1864, od 9.9. výborem)
	1864	Jan Barborka (od 9.9., 6.1.?1867 již zmíněn jako starosta, opět od

- 23.11.1879, naposledy 6.1.1887)
- 1867** Josef Karta (od 6.10., naposledy asi 29.5.1871, je možné, že byl radním i za Šilera, ale neoznačoval se tak)
- 1871** Josef Mrvík (poprvé 22.7., naposledy 27.12.1874)
- 1875** Čeněk Přetřhdílo??? (poprvé 26.5., ovšem není jako radní jmenovitě uveden, pouze je podepsán na prvním místě po starostovi a předpokládáme, že nějaký radní být musel)
- 1887** Josef Rybáček (poprvé zmíněn 11.11., naposledy 18.2.1900, *I. radní*)
- 1889** František Císař (poprvé 24.11., nejspíše do r. 1892, kdy jsou Ryb.-Svatoš)
- 1892** František Svatoš (*II. radní*, poprvé 15.10., naposledy 4.5.1896? vedle tohoto radního existoval zřejmě ještě výbor stejného jména)
- 1896** Jan Duda (poprvé 26.11., naposledy 15.7.1902)
- 1900** František Císař (poprvé 24.5., *I. radní*, 3.3.1907 už výborem)
- 1903** Karel Svatoš (poprvé 16.8., *II. radní*, 3.3.1907 *I. radní*, od 28.11.1910 do 23.5.1911 *úřadujícím radním* místo starosty, od 18.6.1911 starostou, opět zvolen 30.9.1923, † 1925)
- 1907** Vojtěch Šlapák (poprvé 3.3., *II. radní*, 1.5.1913 zvolen *I. radním*, od 18.4.1915 starostou, 4.3.1944 zvolen *náměstkem* za † Ferd. Dudu a zastupoval nemocného starostu K. Brejchu v jeho funkci)
- 1911** Matěj Švarc (poprvé 18.6., *I. radní*, 1.5.1913–20.12.1914 starostou)
Karel Karta (poprvé 18.6., naposledy 1.11.1914, *II. radní*)
Vojtěch Vinický (poprvé 18.6., *III. radní*, 2.8.1914 zvolen *II. radním*)
- 1914** Vojtěch Dušek (2.8. zvolen *I. radním*, od 27.7.1919 *náměstkem starosty*, po něm Tauchen)
Matěj Dušek (2.8. zvolen *III. radním*)
- 1923** František Tauchen (zvolen 30.9., *náměstek*, poté Duda)
František Chmelík (zvolen 30.9., 16.10.1927 už nezvolen)
Karel Vaněk (zvolen 30.9., † 30.12.1928)
- 1925** Antonín Vichr (zvolen 12.7. za † Svatoše, 16.10.1927 už nezvolen)
- 1931** Ladislav Vokatý (zvolen 1.11., do července 1938)
Jan Brejcha (zvolen 1.11., do července 1938)
Ferdinand Duda (zvolen 1.11., v červenci 1938 *náměstkem*, † 1.6.1943)
- 1938** Josef Grabmüller (zvolen v červenci, † 1941)
Václav Kořený (zvolen v červenci, odstěhoval se 1941/1942)
Jan Voska (zvolen v červenci)
- 1942** Jan Přetřhdílo (navrženi 3.1. za Grab. + Kořen.)
František Hromádka (navrženi 3.1. za Grab. + Kořen.)

městský výbor
(obecní
zastupitelstvo)

- 1850** Jan Vališ (od 14.4.1861 do 9.9.1864 starostou, poté opět výborem, naposledy 20.10.1864)
Vojtěch Mareš (naposledy 20.10.1861, opět od 23.11.1879)
Jan Hejtmánek (naposledy 3.7.1864)
Karel Jícha (13.7. 1856 zvolen starostou)
Šimon Moravec (od 25.10.1857 rada)
- 1857** František Štěch (poprvé 25.1., předtím náhradník, naposledy 28.5.1874)
Michael Šmíd (poprvé 25.1., předtím náhradník, odstoupil kolem 11. 7. 1858, zemřel 1858)

- František Písař (poprvé 25.1., předtím náhradník, naposledy 14.4.1861)
- 1859** Josef Mrvík (poprvé 3.5., naposledy 4.12. 1859, opět 6.10.1867, naposledy 27.12.1874)
Ondřej Hejtmánek (poprvé 30.11., předtím náhradník, od 20.10.1864 starostou)
- 1862** Antonín Černý (poprvé 9.3., naposledy 14.7.1864)
Vojtěch Draška (poprvé 9.3., naposledy 21.6.1886)
Eduard Šiler (poprvé 9.3., naposledy 14.7.1864, opět od 21.12. 1867, od 3.6.1871 starostou, od 23.11.1879 opět výborem, naposledy 26.12.1881, opět 11.11.1887, naposledy 5.3.1890)
- 1863** Josef Švorc (poprvé 1.2., naposledy 14.7.1864, 6.10.1867 se znovu objevuje, naposledy 11.1.1880)
- 1864** Arnošt Pelhřimovský z Greifenfelsu (od 9.9., naposledy 9.1.1870, opět 18.2.1883, naposledy 22.2.1885)
Vilém Panc (od 9.9., naposledy 29.9.1872)
Šimon Moravec (od 9.9., naposledy 23.8.1867, předtím 1857–1864 radním)
Josef Hlavatý (od 9.9., naposledy 23.8.1867, pak radním do 1871, už předtím 1850–1864 radním, poté opět výborem? do)
Jan Daněk (od 9.9., naposledy 21.5.1871)
Josef Šlapák (od 9.9., dále zmíněn až 7.7.1867 a dále už nikoliv)
Josef Karta (od 20.10., naposledy 4.3.1877)
Karel Kopal (od 4.12., naposledy 29.5.1871)
- 1865** Václav Stulík (od 2.2., naposledy 28.2.1875)
- 1867** Kašpar Vaněk (od 28.2., naposledy 25.8.)
Jan Švorc (od 6.10., naposledy 25.10.1874, opět 23.3.1890, naposledy 19.2.1893)
- 1868** František Vaněk (od 26.7., naposledy 5.10.1879)
Čeněk Přetrhdílo (od 26.7., naposledy 5.10.1879, opět 18.2.1883, naposledy 6.1.1887)
Jan Lahn (od 30.8., naposledy 9.1.1870)
- 1871** Josef Herites (od 3.6., naposledy 11.6.1876)
Jan Hampl (od 3.6., naposledy 29.3.1896)
Jan Brejcha (od 3.6., naposledy 16.9.1877)
- 1874** Matěj Chmelík (od 28.6., naposledy 25.2.1875)
- 1875** Ferdinand Duda (od 24.10., naposledy 6.7.1879, opět 28.11.1915, naposledy 26.10.1919, 1923–1931 starostou, radním od 1.11.1931, od července 1938 náměstkem)
František Svatoš (od 19.12., naposledy 5.10.1879, opět 18.2.1883, naposledy 4.5.1896, opět 2.11.1902, naposled 21.8.1910)
František Císař (od 19.12., od 24.5.1900 I. radním, od 3.3.1907 výborem, naposledy 19.3.1911)
- 1877** Jan Chmelík (od 12.1., naposledy 6.7.1884)
Antonín Šmrha (od 4.3., naposledy 6.7.1879, opět 18.2.1883, naposledy 21.6.1886, opět 15.9.1890)
- 1879** Jan Čepický (od 12.10., naposledy 16.6.1881, opět 15.10.1893, naposledy 4.5.1896)
Theodor Vančura (od 23.11., naposledy 10.10.1880, opět 26.6.1887 jako Bohdan, naposledy 19.12.1890)

- Vojtěch Šmrha (od 23.11., naposledy 16.7.1882)
- 1880** Josef Rybáček (od 29.3., od 11.11. 1887 do 18.2.1900 I. radním)
- 1882** Celestýn Šína? (od 26.2., naposledy 15.5.1885)
Vojtěch Janout (od 26.2., naposledy 5.3.1890)
Václav Toucha (od 26.2., naposledy 6.1.1887, opět 1.6.1893,
naposledy 4.5.1896, opět 18.6.1911, naposledy 14.6.1914, opět
4.3.1917, dál už ne)
- 1883** František Spousta (od 18.2., naposledy 24.11.1889, opět 4.6.1900,
naposledy 28.9.1910)
Friedrich Herrmann (od 18.2., naposledy , předtím v MŠR, opět
únor? 1894, naposledy 18.2.1900)
- 1884** František Duda (od 6.1., naposledy 19.2.1893, opět 9.8.1896,
naposledy 14.9.1896, opět 22.4.1900, naposledy 24.5.1903)
Jan Duda (29.7., od 26.11.1896 do 15.7.1902 radním, opět 27.9.1902
výborem, naposledy 11.2.1909)
- 1887** Ferdinand Panc (od 13.3., naposledy 5.3.1890, opět 30.7.1892,
naposledy 19.4.1896)
Vojtěch Šlapák (od 13.3., 1890–1899 starostou, opět 18.1.1901, od
3.3.1907 radním, 1.5.1913 zvolen radním, 1915–1919 opět starostou,
opět zvolen 16.10.1927,)
- 1888** Karel Kovařík (od 13.5., naposledy 20.5.1893)
- 1890** Jan Barborka (od 22.4., naposledy 19.4.1896, předtím 1864–1867
radním, 1867–1871 starostou, 1879–1887 opět radním, 1887–1890
opět starostou)
- 1893** Matěj Šebesta (od 1.6., naposledy 4.6.1899)
Wolfgang Hlavatý (od 1.6., naposledy 18.2.1900, opět 16.8.1903,
naposledy 13.1.1907)
- 1896** František Jiřík (od 29.7., naposledy 18.2.1900, starostou, opět zvolen
16.9.1923, naposledy 13.8.1925)
Karel Hampl (od 29.7., od 22.4.1900 starostou)
Matěj Švarc (od 29.7., od 18.6.1911 radním, 1913– 1914 starostou,
od 18.4.1915 opět výborem)
Jan Kopal (od 9.8., naposledy 14.9.1896)
Jan Pícha (od 9.8., naposledy 22.2.1899, opět 3.3.1907, naposledy
20.12.1914, opět 4.3.1917, naposledy 2.9.1923)
Antonín Chmelík (od 20.11., naposledy 10.12.1899)
- 1897** Jakub Pícha (od 11.1., dále už ne)
- 1900** Václav Svítivý (od 22.4., naposledy 13.1.1907)
Karel Hrab (od 22.4., naposledy 14.5.1902)
Karel Pícha (od 22.4., naposledy 18.1.1914)
Karel Brejcha (od 22.4., naposledy 8.11.1914, opět 4.3.1917, dál už
ne)
- 1902** Vojtěch Dušek (od 19.10., naposledy 24.5.1903, opět 29.4.1917, od
27.7.1919 náměstkem starosty, opět 1.1.1924)
Karel Svítivý (od 2.11., dále už ne)
- 1903** Antonín Brejcha (od 24.5., dále už ne, opět zvolen 29.5.1938)
Josef Kopal (od 16.8., naposledy 16.12.1906)
- 1907** Antonín Kratochvíl (od 3.3., naposledy 3.10.1926)
Antonín Vichr (od 3.3., naposledy 19.3.1911, opět 28.11.1915,
12.7.1925 zvolen radním, opět 22.11.1931)

- August Mottl (od 28.4., naposledy 15.12.1918)
- 1911** Josef Šmrha (od 18.6., dál už ne, opět 4.3.1917, naposledy 1.6.1919)
Václav Janout (od 24.9.1911, naposledy 20.12.1914, opět 26.9.1920, naposledy 2.9.1923, opět zvolen 29.5.1938)
- 1913** Karel Svatoš (poprvé 25.5., 30.9.1923 zvolen radním, † 1925, předtím 1911–1913 starostou)
Josef Daněk (poprvé 14.12., naposledy 20.12.1914, opět 26.9.1920, 16.10.1927 už nezvolen)
- 1914** František Chmelík¹⁵² (od 1.6., naposledy 20.12.1914, opět zvolen 16.9.1923, 16.10.1927 už nezvolen¹⁵³, opět zvolen 29.5.1938¹⁵⁴)
- 1915** Tomáš Švec (od 18.4., naposledy 1.6.1919)
- 1916** Matěj Uhlík (od 30.4., naposledy 10.2.1918)
Václav Kopal (od 30.4., dál už ne, opět 27.7.1919, naposledy 2.9.1923)
- 1917** Jan Rippl (od 4.3., dál už ne, starostou 1931–1938, opět zvolen 29.5.1938, † 1941/1942)
František Vokatý (od 4.3., dál už ne)
- 1919** František Tauchen (od 27.7., 30.9.1923 zvolen náměstkem)
Jan Svatoš (od 27.7., 16.10.1927 už nezvolen)
Felix Hranička (od 27.7.)
Josef Chmelík (od 27.7.)
Jan Němeček (od 27.7., 16.10.1927 už nezvolen)
- 1923** Jakub Vachoušek (poprvé 18.2., 16.10.1927 už nezvolen)
Václav Bláha (zvolen 16.9., naposledy 18.10.1931, opět zvol. 29.5.1938)
Jan Zierhut (zvolen 16.9., naposledy 1.6.1924)
- 1925** Josef Rejšek (poprvé 1.11., 16.10.1927 už nezvolen)
- 1927** Ladislav Zierhut (poprvé 24.4.)
Václav Spousta (zvolen 16.10.)
Jan Voska (zvolen 16.10., od července 1938 radním)
Ladislav Vokatý (zvolen 16.10., 1.11.1931 zvolen radním)
Václav Hrbek (zvolen 16.10., naposledy 18.10.1931, opět navržen jako doplňující člen zastup. 7.9.1943)
Josef Novák (zvolen 16.10., naposledy 22.6.1930)
- 1928** Václav Heřman (poprvé 28.9.)
- 1931** Josef Grabmüller (poprvé 22.11., od července 1938 radním, † 1941)
Jan Hlavatý (poprvé 22.11.)
Ondřej Nový (poprvé 13.12.)
- 1936** Tomáš Pinkas (poprvé 21.2.)
- 1938** Jan Přetřhdílo (zvolen 29.5.)
Vojtěch Špindler (zvolen 29.5.)
Jan Brejcha (zvolen 29.5., předtím 1931–1938 radním, 20.9.1941 navržen za † Grabmüllera)
- 1939** František Hromádka (poprvé 11.11.)
- 1942** Václav Svatoš (navržen 3.1. za † Rippla)
Václav Jiřík (navržen 3.1. za odstěhovavšího se V. Kořeného)
- 1943** Václav Toucha (navržen 7.9. jako doplňující člen zastup.)

¹⁵² Při volbách 16.9.1923 zvolen František Chmelík, rolník čp. 12 a stejnojmenný zastupitel, rolník z čp. 8.

¹⁵³ Ani jeden z nich (viz předešlou pozn.).

¹⁵⁴ Rolník z čp. 8.

účetní	1851	Vojtěch Mareš (prozatímní)
	1854	Michael Šmíd
	1858	Jan Vališ (11.7.)
	1864	Arnošt z Greifenfelsu (zároveň výborem)
	1865	Karel Kopal (zvolen 29.10., výpověď 15.10.1893)
	1893	František Svatoš (zvolen 26.11.)
	1913	Karel Svatoš (zvolen 24.3., [následoval po F. Svatošovi], předtím 1911–1913 starostou)
	1919	Karel Svítivý (zvolen 1.6.)
	1920	Josef Svatoš (schválen 26.12., resignoval 22.4.1923)
	1923	Anna Daňková (zvolena 20.5., výpověď 17.2.1924)
	1924	Josef Chmelík (zvolen 9.3. a nově 28.10., resignace 1.6.1930)
	1930	Karel Brejcha (zvolen 22.6., resignoval 24.1.1932)
	1932	Jan Voska (zvolen 21.2., 9.3.1939 resignuje)
	1939	Václav Jiřík (zvolen 23.3., resignace 24.12.1944, od 1.1.1945 navržen p. Purkrábek)

Finanční komise

datum volby

20.9.1919	(ze zastupitelů navrzeni) Jan Němeček, František Tauchen, Antonín Kratochvíl, Karel Svatoš, Václav Kopal, Vojtěch Dušek, Vincenc Přetrhdílo?
25.11.1923	<i>zastupitelé:</i> Karel Vaněk (radní), Antonín Kratochvíl, František Tauchen (náměstek), Felix Hranička <i>ostatní: místopředseda</i> (zvolen 1.5.1924) Rudolf Kleinschmidt (říd. uč.), Václav Spousta (16.10.1927 zvolen zastup.), Vojtěch Šlapák (16.10.1927 zvol. zastup.), <i>ředseda</i> (zvolen 1.5.1924) Jan Šanda (farář do 15.3.1930)
31.12.1927	<i>zastupitelé: spojené strany</i> Vojtěch Šlapák, Jan Voska, <i>lidovci:</i> Karel Vaněk, <i>ostatní: spojené strany místopředseda</i> (zvolen 4.3.1928) Rudolf Kleinschmidt, <i>ředseda</i> (zvolen 4.3.1928) Tomáš Duda, <i>lidovci:</i> Jan Šanda (farář)
28.9.1930 (dodatečně)	Václav Spousta (zastup., mlynář), Václav Hrbek (zastup.)
9.8.1931 (dodatečně)	Ladislav Zierhut (zastup., za R. Kleinschmidta)
30.8.1931 (dodatečně)	<i>ředseda</i> (zvolen 30.8.1931) Vojtěch Šlapák
22.11.1931	<i>zastupitelé: úřadující místopředseda</i> (od listopadu 1932 do 1.5.1935) Ferdinand Duda, Vojtěch Šlapák, František Tauchen, Josef Grabmüller, Jan Voska <i>republikáni: ředseda</i> (zvol. 27.2.1932, naposled 29.5.1932) Jan Šalda, Václav Spousta, <i>sociální demokraté:</i> Felix Hranička, <i>lidovci:</i> Václav Hrbek, <i>národně socialistická strana:</i> František Hromádka
8.9.1938	<i>zastupitelé:</i> Vojtěch Šlapák, <i>místopředseda</i> (zvol. 6.11.1938) Václav Spousta, Josef Grabmüller († 27.7.1941), <i>ostatní: ředseda</i> (zvol. 6.11.1938) Jan Turek (odstěhoval se v říjnu 1941), Václav Jiřík, Václav Toucha, František Hromádka
28.5.1939 (dodatečně)	<i>ředseda</i> (zvolen 29.10.1939) Leopold Daněk (vrch. resp.? finanční strážník ve výslužbě, za J. Turka?), <i>místopředseda</i> (zvol. 29.10.1939) Jan Rippl (zastup., zvolen za V. Jiříka, který byl zvolen účetním, † 30.10.1941)

3.1.1942 Jan Voska (radní), Václav Heřman, Emanuel Ziegler
(dodatečně)

---

prosinec 1942 Jan Weber
(poprvé zmíněn)

Osvětová komise

datum volby

21.9.1919 *předseda:* Rudolf Kleinschmidt (řídící učitel), *jednatel:* Felix Krch (učitel),
pokladník: Ferdinand Duda

25.11.1923 *knihovník:* Rudolf Kleinschmidt (říd. uč.), *jednatel:* Václav Hnátek (uč.),
František Tauchen (náměstek), Matěj Švarc (zastupitel)

25.3.1928 *knihovník:* R. Kleinschmidt (říd. uč.), Jan Šanda (farář), Fr. Tauchen
(náměstek), Jan Voska (zastupitel)

28.9.1930 *knihovník:* Antonín Veselý (učitel a správce školy), Ferdinand Duda (starosta)
(dodatečně)

22.11.1931 Václav Spousta (zastupitel), Vojtěch Šlapák (zast.), Jan Voska (zast.), Fr.
Tauchen (zast.), Antonín Veselý (uč., 24.1.1932 zvolen delegátem do Okresního
osvět. sboru)

8.9.1938 Jan Turek (říd. uč.), Leopold Daněk, Václav Janout (zast.), Karel Brejcha
(starosta), Ant. Veselý (uč., navržen do Okr. osvět. sboru), Čeněk Kliván (uč.,
navržen do Okr. osvět. sboru)

Letopisecká komise

datum volby

13.7.1924 *kronikář a archivář:* Rudolf Kleinschmidt (říd. uč.), Ferdinand Duda (star.),
František Tauchen (nám.), Václav Bláha (zast.), František Chmelík (čp. 12,
zast.)

1.4.1929 Vojtěch Šlapák (zast.), Jan Voska (zast.), František Tauchen (nám.)

22.11.1931 *kronikář:* Jan Turek (říd. uč.), Antonín Veselý (uč., od 1.10.1941 *kronikářem*),
František Tauchen (nám.), Ferdinand Duda (radní), Jan Rippl (star.)

Knihovní rada

datum volby

1.4.1929 Václav Bláha (zast.), Josef Chmelík (zast.), Jan Šanda (farář)

22.11.1931 Jan Turek (říd. uč.), Jan Voska (zastup.), Josef Grabmüller (zast.), Václav
Spousta (zast.)

8.9.1938 Jan Voska (radní), Jan Rippl (zast.)

Lesní komise (i ovoc. stromy)

datum volby

25.11.1923 Josef Chmelík, František Tauchen, Antonín Vichr

25.3.1928 Josef Chmelík, Fr. Tauchen, Ladislav Zierhut

22.11.1931 Ladislav Zierhut, Fr. Tauchen, Ladislav Vokatý, Jan Hlavatý

8.9.1938 Antonín Brejcha, Ladislav Zierhut, Václav Svatoš, František Tauchen

---

Stavební komise

datum volby

25.11.1923 Rudolf Kleinschmidt (říd. uč.), Karel Vaněk, Josef Chmelík

---

25.3.1928 R. Kleinschmidt, Karel Vaněk, Josef Chmelík, Jan Voska

---

28.9.1930 Fr. Tauchen, Josef Grabmüller

(dodatečně)

13.12.1931 Jan Voska, Josef Grabmüller, Ferdinand Duda, František Tauchen

---

Požární a vodárenská komise

datum volby

25.11.1923 Václav Bláha, František Chmelík ml., František Chmelík st.

25.3.1928 Václ. Bláha, Ladislav Vokatý, Václav Hrbek

22.11.1931 Ferdinand Duda, Vojtěch Dušek, Jan Hlavatý

Elektrárenská komise

datum volby

7.2.1928 (**prozatímní**) Matěj Švarc, Josef Chmelík, Karel Vaněk, Ladislav Vokatý, Václav Spousta

---

13.12.1931 Václav Spousta, Ladislav Vokatý, Václav Hrbek, Ladislav Zierhut, Jan Šalda, Ferdinand Duda

---

8.9.1938 Vojtěch Šlapák, Václav Hrbek, Ferdinand Duda, Antonín Leopold

---

Faráři

1870–1871 Antonín Löw (zvolen 9.1., předtím už zde působil od r. 1854)

1871–1874 Antonín Heiser (zvolen 8.10., dosavadní administrátor)

1874–1882 Jan Hanzlovský (volen 7.6.)

1882–1888 František Šách (zvolen 29.3., stěhuje se 22.12.)

1889–1892 Josef Zemen (nastupuje 4.4., odchází v prosinci)

1893–1905 Václav Spěvák (zvolen 19.2., † 29.12.1905)

1906–1908 Václav Janota (zvolen 4.2., odstěhoval se 4.7.)

1908–1910 Josef Bláha (instalován 20.12., předtím zde administrátorem, † 25.5.1910)

1910–1912 Jakub Ludvík (instal. 1.11., odstěhoval se 4.6.)

1912–1921 Jan Hybrant (zvolen 9.9., odstěhoval se v prosinci)

1922–1930 Jan Šanda (instal. 14.5., předtím administrátor, odstěhoval se 15.3.)

1930–1933 Bohumil Bláha (zvolen 1.6., odešel 1.5.)

1933–1938? administrátorem budětický farář Jakub Ludvíkovský

1938– Václav Jelínek (prezentace na faru 27.12.)

Příloha č.3: Schéma pořádání spisů z let 1850 – 1945

1/1 Ústavní věci státu, země, okresu, obcí

1/2 Vyhlášky, oběžníky, úřední publikace, nadřízených orgánů

1/3 Státní hranice, hranice země, kraje, okresu, obce

1/4 Znaky státní, obecní, vlajky, pečeti

1/5 President republiky, císař

1/6 Zákonodárné sbory a vláda

1/7 Správní úřady a soudy

1/8 Čestná uznání, vyznamenání, čestné občanství

1/9 Sčítání lidu

1/10 Statistika

1/11 Státní občanství

1/12 Vystěhovalectví

1/13 Strany a spolky

1/14 Veřejní zaměstnanci

- 2/1 Schůze zastupitelstva, rady, komisí apod.
- 2/2 Obecní zastupitelstvo, členové, obecní záležitosti
- 2/3 Volby
- 2/4 Domovské právo, evidence obyvatel
- 2/5 Postrk

- 3/1 Náboženské záležitosti
- 3/2 Evangelická církev
- 3/3 Židovské náboženské obce
- 3/4 Církev římskokatolická
- 3/5 Kostely, fary, faráři
- 3/6 Změna vyznání, svátky
- 3/7 Manželské věci
- 3/8 Matriční věci

- 4/1 Školství a kultura, MŠR
- 4/2 Obecné a měšťanské školy
- 4/3 Odborné školy
- 4/4 Živnostenská učiliště, zimní kurzy
- 4/5 Učitelské ústavy
- 4/6 Střední školy, zemědělské školy
- 4/7 Soukromé školy
- 4/8 Nadace, školní fondy
- 4/9 Jednotliví učitelé
- 4/10 Ochrana a opravy památek
- 4/11 Muzea, knihovny, archivy, pomníky
- 4/12 Osvětové akce
- 4/13 Literatura, umění, věda, tisk
- 4/14 Divadla, koncerty, povolování zábav a produkcí
- 4/15 Osvětové sbory, sport
- 5/1 Zdravotní záležitosti, hygiena, očkování
- 5/2 Zdravotnické korporace, lékaři, porodní báby
- 5/3 Nemocnice a chorobince
- 5/4 Ústavy pro choromyslné, zaopatřovací ústavy
- 5/5 Červený kříž, lékařské grémium
- 5/6 Lékárny, obchod s léčivými a jedy
- 5/7 Epidemie, nemoci nakažlivé, z povolání a ostatní
- 5/8 Zprávy o zdravotních poměrech
- 5/9 Zdravotní vysvědčení jednotlivců
- 5/10 Převozy mrtvol, pohřbívání, hřbitov
- 5/11 Veterinární péče

- 6/1 Bezpečnostní a policejní záležitosti
- 6/2 Finanční stráž
- 6/3 Četnictvo
- 6/4 Mravnostní policie
- 6/5 Živnostenská policie
- 6/6 Celní záležitosti

- 6/7 Trestnice a polepšovaci úřady
- 6/8 Politické případy
- 6/9 Cestovní pasy, pracovní knížky
- 6/10 Donucovací pracovny
- 6/11 Tuláci, cikáni
- 6/12 Náhody, úrazy
- 6/13 Zbraně, třaskaviny
- 6/14 Ztráty, nálezy
- 6/15 Jednotlivé trestní případy
- 6/16 Udělování pokut, trestů

- 7/1 Sociální péče
- 7/2 Chudinské záležitosti
- 7/3 Dobročinné ústavy, fondy a organizace
- 7/4 Pracovní poměry, pracovní doba, nouzové práce, totální nasazení
- 7/5 Kolektivní smlouvy
- 7/6 Podpora v nezaměstnanosti, stravovací akce, podpora rodinám uvězněných
- 7/7 Péče o politické uprchlíky, trestance
- 7/8 Péče o mládež, pěstounství
- 7/9 Zásobování obyvatelstva

- 8/1 Zemědělství, myslivost, rybářství
- 8/2 Lesní hospodářství
- 8/3 Vodní hospodářství
- 8/4 Geologie

- 9/1 Živnosti, obchod, průmysl
- 9/2 Živnostenská, obchodní a hospodářská společenstva, družstva, cechy
- 9/3 Obchodní a živnostenské komory a podobné instituce
- 9/4 Míry, váhy, ceny
- 9/5 Výstavy, trhy
- 9/6 Mimořádná hospodářská opatření, mzdové spory, stávky

- 10/1 Vojenství
- 10/2 Vojenské úřady
- 10/3 Vojenská cvičení, přechodné ubytování a zásobování vojska, náhrady škod
- 10/4 Plnění branné povinnosti, odvody branců
- 10/5 Vojenské zdravotnictví a sociální péče
- 10/6 Ozbrojené sbory, garda, domobrana
- 10/7 Vojenské objekty, ústavy, zařízení
- 10/8 Triangulace
- 10/9 Mobilizace
- 10/10 Civilní protiletectká obrana, branná výchova
- 10/11 Pomoc obyvatelstva vojsku
- 10/12 Zajatci, uprchlíci, legionáři

- 11/1 Doprava (železnice, silnice, mosty, mýto)
- 11/2 Letectví
- 11/3 Spoje pošta, telegraf, telefon, rozhlas)
- 11/4 Elektrizace

11/5 Zeměměřičské záležitosti

12/1 Požární záležitosti, živelné pohromy

13/1 Obecní počty, rozpočty, závěrky, rozbor

13/2 Obecní dluhy

13/3 Daně a poplatky, kontribuce a repartice

13/4 Obecní příjmy a vydání

13/5 Zprávy o revizi obecního jmění

13/6 Inventář obecního jmění

13/7 Pronájmy, prodeje, dražby obecního majetku

13/8 Peněžní dary obci, mimořádné příspěvky obci

13/9 Nájem, prodeje, dražby, přiděly půdy jednotlivcům

13/10 Dlužní závazky jednotlivců

13/11 Příspěvky jednotlivcům

13/12 Pozůstalosti

13/13 Dotace cen potravin

13/14 Ceny potravin a jiného zboží

13/15 Robotní povinnosti občanů

13/16 Finanční povinnosti občanů

13/17 Půjčky, loterie, sbírky

13/18 Spořitelny a záložny

13/19 Pojišťovny

14/1 Stavby státní a obecní

14/2 Stavby soukromé

15/1 Plakáty, letáky, novinové výstřižky, zápisy pohlednice apod.
týkající se celostátních událostí

15/2 Plakáty, letáky, novinové výstřižky, zápisy, pohlednice, apod.
týkající se panství, okresu, obce a jednotlivých obyvatel

16/1 Státní celkové, doprava a spoje, vojenské a jednotlivé objekty

16/2 Obecní mapy, katastrální mapy a plány zemědělské, lesní, vodní, důlní.

Příloha č. 4: Seznam městských knih ve věcném repertáři (inv. č. 54) z 2. ledna 1799
(po r. 1799 sem vepsány knihy V, W, X, seznam ukončen r. 1829)

Původní sign.	Původní název knihy	Současné inv. č.
1	Toto přítomný hlavní repertorium, založené roku 1793	54
A	Registra Purkmistrovská od léta 1667	9
B	Rozličných zápisů a městských domů kontraktů No. 4, ab anno 1708	21
C	<i>Kšaftovní kniha No. C ab anno 1733</i>	<i>nedochovaná</i>
D	Obligační kniha pod titulem barvy modré No. 2, litera B, ab anno 1760	24
E	Kšaftovní a inventární jednání od 1. Januarii o roku 1794 lit. A	30
F	<i>Geometrického vyměření individuální archy obce a</i>	<i>nedochov.</i>

	<i>usedlosti rábské od r. 1787</i>	
G	<i>Dědičných nápadů prohlášení a právně addirování sub lit. A, ab anno 1789</i>	<i>nedochov.</i>
H	Dědičných jednání podílení neb dílné cedule sub lit. A, ab anno 1789	29
I	Dědičný emfiteuský a nač. určitý pacht a pronájmu prodávané kontrakty No. 2, ab anno 1789	17
K	Kupující-prodávající, neb jeden s druhým prohandlované kontrakty lit. A, ab anno 1789	23
L	Právního odhodání neb Schatzungu prothocola No. I., ab anno 1789	32
M	<i>Taxi dle Elleonorské pragmatiky (?) a důstojného soudce vyměřené pojednání ab anno (?)</i>	<i>nedochov.</i>
N	Knihy kontraktů prodeje a koupě polí, luk, domů, neb vydaných zápisů lit. C, No. 3, ab anno 1769	22
O	Rozličné quittungy o zaplacených kapitálů a dluhů vymazání lit. B, ab anno 1794	27
P	<i>Dlužní rozličný listů jistoty, neb obligací sub lit. A, ab anno 1789</i>	<i>nedochov.</i>
Q	Dekreta poručníků, v zletilosti odevzdané mohovitosti a jiných jednání zapotřebné ab anno 1793	31
R	Svatebních smluv, manželského věna a prověna kontrakty sub lit. A	20
S	Dlužních listů rozličné jistoty neb obligací sub lit. B, ab anno 1798	25
T	<i>Chrámu Páně Sv. Jana Nepomuckého počet, neb od dobrodinců udělené almužny ab anno 1796</i>	<i>nedochov.</i>
V	Dědičný emfiteuský a na čas určitý pacht a pronájmu prodávané kontrakty No. III, od roku 1817	18
W	Dlužných upsání rozličné jistoty neb obligace sub lit. B et B, ab anno 1819	26
X	<i>Úmrtních poznamenání, dle kterého se vyšším místám takové odsílat má sub lit. C et C, ab anno 1816</i>	<i>nedochov.</i>

Příloha č. 5: Seznam stavebních spisů a plánů

(inv. č. 89, 123, 124)

Čp.	Rok	Majitel	Poznámka
2	1924	Václav Spousta	nová kůlna u mlýna
8	1924	František Chmelík	přístavby
10	1934	Jan Svatoš	nový krov
14	1905	Jan Řáha	nová knih. vložka pozemků
<i>dtto</i>	1924	Josef Novák	kravín a kůlna
18	1926	Josef Svatoš	přestavba domu
23	1856	Terezie Šimová	zbořeniště, zdroj kamene, znovupostavení
24	1923	Josef Grabmüller	stavba domu
25	1839	Josef Mrvík	stavba domu
31	1914	Čeněk Pětrhdílo	přístavby + chlív
33	1901–1902	Jan Pícha	chlív a stodola
34	1908	Jan Svatoš	kůlna

35	1926	Ondřej Nový	nový krov
<i>dtto</i>	1927	<i>dtto</i>	stodola + chlív
36	1899	Josefa Vosková	stodola
<i>dtto</i>	1926	<i>dtto</i>	přestavba domu
39	1929	Matěj Voska	krov + kůlna
43	1909	Karel Pešfák	novostavba
44	1909	Jiří Jáchym	světnice, chodba, sklep kůlny + krov
51	1935	Václav Kovařík	přestavba
58	1933	Ladislav Buben	místnost pro výrobu sodovky
<i>dtto</i>	1941	Jan Kouba	jatka
60	1900	Petr Melka	stodola
61?	1904	Jan Havel	„přistavění“ hostince
61	s.d.	Josef Havel	přestavba a zřízení podkrov. ubytov. místností hostince
64	1924	Petr Hromádka	stodola + chlív
65	1930	Bohumil Voldřich	průjezd, sklep a stáj
66	1898	Tomáš Švec	chlív + chlívec
68	1900	Antonín Zdeněk	stodola
<i>dtto</i>	1938	Otomar a Anna Rakovi	kolaudace domku
70	s.d. (20-tá léta ?)	Václav a Emilie Krulecovi	stáj
74	1937	Leopold Daněk	kůlna + chlív
75	1925	Jan Šalda	rekonstrukce
79	1933	Matěj Smetana	krov + zvýšení budovy
82	1904	Josef Linsmayer	přestavba
84	1905	Antonín Kratochvíl	stáj
<i>dtto</i>	1908	<i>dtto</i>	kůlna
90	1905	František Vokatý	stodola
93	1936	Václav Janout (hostinský)	stáj a světnice v podkroví kůlny
<i>dtto</i>	1938	<i>dtto</i>	kůlna
96	1901	František Svatoš	stodola + chlív
<i>dtto</i>	1928	Jan Bláha	stáj
97	1938	Josef Pátý	stáj + stodola
109	1940	Josef Chmelík	zemědělský byt
114	1939	František Havlík ml.	stavba rodinného domku
116	1901–1902	František Hrabáček	maštal + chlív
119?	1898	Matěj Uhlík	zřízení kovárny
119	1944	Ondřej Uhlík	kůlna u kovárny
121	1936	Václav Jiřík	stodola
123	1936	Josef Fuchs	hospod. a obytné místnosti v býv. stáji
124	1932	Tomáš Zemen	postavení domku z bývalé kůlny

—	1941	František Daněk	stavba domu + kolářské dílny ; č. kat. 253/3, soused: Spolek pro udržování hradu Rabí
—	1796	Josef Draška	povolení stavět dům na prodaném obecním pozemku pod hradem, nejbližší soused František Kořený
—	1901	Ferdinand Duda	stavba stodoly; č. parc. 1344 „Za Kajkrojc“, „Na vrchu Spravedlnost“, vedle Josefa Webra čp. 113 a Ant. Chmelíka čp. 109
—	1811	Prokop Duda	staví nový dům (stížnost souseda Václava Maleče, že zdi mu budou stínit, další soused Matěj Kajkr)
—	1936–1937	Jan Dušek	stavba domu; č. parc. 12, vedle silnice., sousedé: Karel Brejcha, Jan Přetřhdílo a Václav Jiřík
—	1789	Antonín Forst	prodej pozemku a povolení stavět dům; pozemek (zvaný Na place) je z jedné strany pod obecní vápenkou naproti domu Václava Levého, z druhé u „židovského stavení“, nad domem čp. 33
—	1942	Vincenc Gabriel (Praha)	rybí líheň; č. kat. 268/9

—	1902	Václav Janout	nová stodola; v sousedství tržiště na hovězí dobytek, Vojtěcha Janouta a Jana Brejchy
—	1791	Václav Hampl	jednání o stavbě domu a zámečnické dílny, přiloženy dva kolorované plány; pozemek vedle bývalé obecní stodoly není vhodný kvůli nebezpečí požáru
—	1923	František Jícha (čp. 20)	stavba domu; č. kat. 48/4
—	1824	Matěj Chmelík	stavba nové stodoly (soused Tomáš Štěch)
—	1923–1928	František Jiřík	stavba domu a hospod. stavení; č. parc. 1340/1; v sousedství: čp. 26, 18, 45
—	1934–1935	vrch. strážm. Jan Jiřík	stavba domu; č. parc. 235/4, sousedé: Karel Brejcha čp. 32, Alžběta Webrová
—	1814	Tomáš Kočík, zednický mistr	stavba domu (žlab na vodu poškozuje sousedku Barboru Rábskou, zamítnuto)
—	1939	Marie Kolářová (Plzeň)	koupila obec. pozemky 235/19 a 235/20
—	1893	Anna Kopalová	koupila pozemky č. parc. 130 a č. parc. 1776/5
—	1825	Jakub Mareš	povolení prodeje obecního pozemku na stavbu nového domu (soused Josef Hlavatý)
—	1925	M. Pechand (-a?)	stavba domu; č. parc. 239
—	1939	Jindřiška Richtrová	stavba domu; č. kat. 235/4, soused: pí Webrová
—	1939	Jan Rožánek	stavba domu; č. parc. 235/5, sousedé: Václ. Hlavatý čp. 106, Václ. Toucha čp. 55, Ferdinand Duda čp. 2
—	1925	Jan Slunka	kůlna ?
—	1908	Vilém Šulc	přestavba kuchyně
—	1813	Jan Vaněk	stavba nové stodoly (poškozuje sousedy Kateřinu Vališovou se synem Vojtěchem čp. 59)
—	1944	firma K. Klement Vápenky Sušice	stavba malé elektrické strojovny; č. kat. 517/1 a 517/2

radnice	1792–1793	obec	oprava radnice
radnice	1793	obec	nově vystavěná místnost v přízemí radnice (Josef Draška se zde chtěl ubytovat)
radnice	1856	obec	býv. starosta dal bez povolení strhnout střechu radnice
pazderna	1794		zamítnutí stavět za obecní peníze
škola	1795	obec	žádost o povolení postavit v učitelově místnosti strop „na vlašský způsob“ hladký, bez rákosu; zmínka o klenutém stropu ve školní třídě
obecní chalupa Hůrka	1796	obec	oprava

Příloha č. 6: Statistika

(SOKA Klatovy, FÚ Budějovice, *Rejstřík aneb poznamenání příbytků všech a na nich numera na kolatuře budějické Anno 1771*)

Čp.	Jméno domu	Jméno majitele
1	Mlejn	Antonín Jícha
2	Dvůr panský	Tomáš Hlaváč
3	Polní mistr	Bartoloměj Veselý
4	Partl	Bartoloměj Švorc
5	Barborka	Antonín Kořený
6	Švorc	Václav Švorc
7	Kotiš	Vojtěch Kotiš
8	Vališ	Jiří Vališ
9	Litickéj	Jan Švorc

10	Hospoda	stárek: Václav Panc mládek: Pavel Panc
11	Čepickej	Matěj Čepický
12	Kajkr	Jakub Maleč
13	Taucha	Josef Taucha
14	Škola	Václav Hlaváč
15	Čejsl	Matouš Nosek
16	Levej	František Levý
17	Maljanojc	Anna Mužíková
18	Dolejší Kajkr	Vojtěch Kajkr
19	Kopal	Václav Smrčka
20	Ševcojc	Jan Štěch
21	Hořejší Hejtmánek	Jan Hejtmánek
22	Hula	Adam Štěch
23	Dolejší Čepický	Jan Švorc
24	Dolejší Hejtmánek	Jakub Hejtmánek
25	Lhota	Josef Karta
26	Mužík	Martin Švorc
27	Šiler	Josef Šiler
28	Beneš	Ondřej Beneš
29	Závora	Jan Kajkr
30	Chrtek	Vojtěch Skála
31	Pastýř	Matěj Liška
32	Karlojc	Alžběta Hrabová
33	Veverkojc	Alžběta Veverková
34	Draška	Václav Draška
35	Rybák	Václav Tichý
36	Hajnej	Pavel Němeček
37	U hořejších Drašků	Jan Kniha podruh Josef Homolka
38	Karta	Tomáš Maleč
39	Nosek	Jan Hrádek
40	Chalupa Noskojc	—
41	Janojc	Matěj Jiřík
42	Starej hajnej	Matěj Šedina
43	Kolájojc	Kořený
44	Příbyl	Pavel Hlaváč
45	Krejčí Vondrášek	Jan Hlavatý
46	Na Vršku	Petr Vrbenský
47	Šimonojc	Václav Vaněk
48	Jan Hlavatý	Jan Hlavatý
49	Hořejší Kořený	Tomáš Kořený
50	Pekař Vondrášek	František Hlavatý
51	Šimonka	Marie Vaňková
52	—	Marie Kubátová
53	Chaloupka	Bartoloměj Chaloupka
54	Pasák	Vavřinec Novák
55	Martínek za kostelem	Martin Taucha
56	Příbylka	—

57	Holnoje podruh	Šimon Michálek
58	Krejčí Franc Beneš	—
59	—	—
60	Kovář	Jakub Čejsl
61	Stará kovářka	Dorota Čejsová
62	—	—
63	Kořenej	Jan Kořený
64	V Hůrce	Matěj Mužík

Schaller: 74 domů

(FÚ Budětice, *Status animarum*)

ROK	POČET DUŠÍ
1803	333 80 čp.
1804	368
1805	382
1806	372 81 čp.
1807	376
1808	369
1809	398 82 čp.
1810	384
1811	402
1812	394
1813	414
1814	415
1815	426
1816	427
1817	439
1818	440
1819	453
1820	456
1821	456 85 čp.
1822	452 86 čp.
1823	453 87 čp.
1824	442
1825	463
1826	460
1827	499
1828	472 88 čp.
1829	470
1831	478 89 čp.

1833	473
1834	477 židů: 50
1835	476 židů: 60
1836	486 židů: 61
1837	488 židů: 67
1838	481 židů: 71
1839	493 židů: 69
1840	489 židů: 70
1841	511 židů: 63
1842	518 židů: 64 92+3 žid. čp.
1843	502 židů: 68 93+3 ž. čp.
1844	521 židů: 72 94+3 ž. čp.
1845	537 židů: 65
1846	553 židů: 70
1847	544 židů: 69
1848	523 ¹⁵⁵ židů: 63
1849	569 židů: 58
1850	584 židů: 68 96+3? ž. čp.

(statistické lexikony)

Rok	Domů	Obyvatel	Poznámky
1854	—	648	Písecký kraj, okres Horažďovice, fara Budětice, městys
1890	119	606 601 Čech 3 Němci 596 řím. kat.	okres. hejtmanství Strakonice, soudní okres Horažďovice

¹⁵⁵ František Palacký: Popis Království Českého. Praha 1848, s. 345 uvádí 95 domů a 610 obyvatel.

		10 židů	
1910	116	606 591 Čech	dtto
1920	dtto	579 570 Čechů 1 Němec 8 cizinců 522 řím. kat. 26 Českosl. cír. 1 bez vyznání	župa Českobudějovická, soudní okres Horažďovice, městys
1928	—	—	politický okr. Strakonice, soud. okr. Horažďovice
1930	123	571 563 Čechů 8 cizinců 524 řím. kat. 45 Čsl. církev 1 neudáno 1 bez vyzn.	—
1945	—	527	správní okres Strakonice

Příloha č. 7: Seznam použitých zkratk

- AM – Archiv města
ANM – Archiv Národního muzea
CIM – Codex iuris municipalis
ČSPS – Časopis Společnosti přátel starožitností
FÚ – Farní úřad
Haas – Antonín HAAS, Soupis privilegií měst a městeček v Západočeském kraji, in: MZK VI (1968), s. 328.
MZK – Minulostí Západočeského kraje
OA – Okresní archiv
PA – Památky archeologické
SOA – Státní oblastní archiv
SOkA – Státní okresní archiv
SÚA – Státní ústřední archiv
Volf – Miloslav VOLF, Popis městských archivů v Čechách. Praha 1947, s. 233.
ZPP – Zprávy Památkové péče

II. INVENTÁRNÍ SEZNAM

1. LISTINY

1	1627, duben, 2. Rabí Kryštof Chanovský z Dlouhé Vsi dává městu Rabí dvůr Mýto s pozemky a lesem za řekou Otavou vedle šternberských gruntů náležejících ke vsi Hejná, dále právo chodit a honit dobytek přes řeku, mít trhy a vyrábět a prodávat slad. Orig., perg., 34,5x25 – 3,7 cm, česky, 3 pečeti přivěšené na perg. proužku v dřevěných pouzdrech (1 z červeného a 2 z černého vosku, ze čtvrté peč. zbylo prázdné pouzdro a zbytek červeného vosku). Volf, Haas (oba datují mylně 13.4., Haas nepřesně tvrdí, že Chanovský rábským potvrzuje privilegia a mýlí se v tom, že by rábští dostali „mýto na Otavě“).	I	L 1
2	1749, březen, 11. Vídeň Marie Terezie povoluje městu Rabí (dočasný?) třetí výroční trh na den sv. Bartoloměje, aby mohlo město po válečných útrapách snadněji platit kontribuce. Orig., perg., 69x46 – 10,7 cm, něm., pečeť v dřevěném pouzdru přivěšená na černožluté šňůře. Volf; Haas mylně uvádí, že císařovna zároveň potvrzuje Rabí jeho privilegia.	Lit. B	L 2
3	1761, říjen, 10. Vídeň Marie Terezie potvrzuje městečku Rabí jeho privilegia. Orig., perg., v pevných deskách 28x34 cm o 20 fol., něm., pečeť v dřevěném pouzdru přivěšená na žluté šňůře. Obsahuje německý překlad listin Vladislava Jagellonského z 10. srpna 1499, z 26. srpna 1499 a z 9. září 1513 povolující výstavbu města, udělující městu privilegia a znak a dále překlad listiny Půty z Rýzemberka z 24. září 1499, v níž Půta uděluje městu práva města Horažďovic. Volf ani Haas listinu neuvádějí. Německé překlady Vladislavských a Půtovy listiny viz také CIM IV-2, č. 632, 634, 636 a IV-3, č. 828. Viz rovněž kap. 1 a 2 úvodu inventáře.	Lit. A	L 3
4	1784, leden, 7. Vídeň Josef II. potvrzuje městečku Rabí jeho privilegia. Orig., perg., 45,5x72 – 10,5 cm, něm., pečeť v dřevěném pouzdru přivěšená na černožluté šňůře. Volf, Haas.		L 4

5	1794, únor, 21. Vídeň František II. potvrzuje městečku Rabí jeho privilegia.		L 5
	Orig., perg., 70x46 – 9,5cm, něm., pečeť v dřevěném pouzdru přivěšená na černožluté šňůře. Volf, Haas.		
6	1796, srpen, 19. Vídeň František II. povoluje městečku Rabí třetí výroční trh na pátek po svatém Josefu.	Lit. C II	L 6
	Orig., perg., 72x46 – 8,5cm, něm., pečeť v dřevěném pouzdru přivěšená na černožluté šňůře. Volf, Haas uvádí neúplně pouze, že císař uděluje trh.		

2. KNIHY**A. MĚSTSKÉ KNIHY DO ROKU 1850****I. Knihy městské správy****a) Knihy městského zákonodárství**

	39	Kniha patentů a nařízení něm., popsáno 5 fol. (pozn.: kniha je vedena na druhé straně knihy pozůstalostních a jiných řízení, viz inv. č. 31)	1780–1784	
7	145	Kniha patentů (<i>Patentbuch N° 2</i>) něm., 206 stran, 22x36cm, lepenk. vazba s plátěným hřbetem	1821–1850 (1857)	K 1
8	413	Kniha cirkulářů a patentů (<i>K. K. Zirkularien und Patenten Buch</i>) něm., nepag., 22x36cm, bez desek	1830	K 2

b) Knihy městské správy v užším slova smyslu

9	A Horažďovice 211	Radní manuál (<i>Registra purgmistrská</i>) čes., 120 fol. (před foliací zpřeházeny listy při vázání knihy), 16x22cm, perg. vazba (středověký fragment: graduál, 14. stol. ?), na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1667–1783	K 3
10	18	Radní protokol – judiciale (<i>Sessions Protokoll Lit. A, Gerichts Protokoll</i>) čes., něm., 89 fol., 22x37cm, polokož. vaz.	1789–1794	K 4
11	57	dtto (<i>Sessions Protokoll Lit. B, Gerichts Protokoll Richter Amt</i>) čes., 186 fol., 22,5x35cm, polokož. vaz.	1794–1806	K 5
12	110	dtto (<i>Sessions Protokoll, Judiciální Protocoll</i>) čes., 75 fol., 23x36,5cm, polokož. vaz.	1807–1830	K 6

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
13	36	Radní protokol – politicum (<i>Protocoll Policajt a jiné politické zanešenosti</i>) čes., 80 fol (pag. do str. 25, pak fol.), 22x37,5cm, lepenk. vaz.	1793–1796	K 7
14	74	dtto čes., 129 fol., 23,5x37cm, polokož. vaz.	1797–1806	K 8
15	187	Parcelní protokol (<i>Bauparzellen Protokoll, Grundparzellen Protokoll</i>) něm., nepag., 23x36,5cm, polokož. vaz.	1837	K 9
16	97	Kniha úmrtních oznámení (<i>Relations Buch</i>) čes., nepag., 23x36cm, bez desek	1802–1830	K 10

c) Knihy městského hospodářství

17	I 17	Kniha nájemních smluv městečka Rabí (<i>Buch der erb und zeitlichen Pacht Kontrakten von der Stadt Raaber Gemeinde...Nro. II</i>) čes., něm., 225 fol., 23x36cm, polokož. vaz.	1789–1817	K 11
18	V Horažďovice 223	dtto (<i>Nro. III Lit. A</i>) čes., něm., 238 fol., 23x36cm, kož. vaz., na f. 53v a na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1817–1863	K 12

II. Knihy městského soudnictví

a) Soudnictví sporné

19	83	Kniha hledaných osob a ukradeného majetku (<i>Vormerk-Buch über... Beschreibungen der Flüchtlinge und deren gestohlenen Sachen</i>) čes., něm., nepag., 24x38cm, bez desek	1799	K 13
----	----	--	------	------

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
b) Soudnictví nesporné				
20	R Horažďovice 217	Kniha svatebních smluv (<i>Sub Lit. A</i>) čes., 121 fol., 24x37cm, kož. vaz., rejstřík, na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1797–1838	K 14
21	B Horažďovice 212	Kniha smluv (<i>Nro. 4, Nro.II</i>) čes., 370 pag., 19x31cm, perg. vaz., rejstřík, na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1709–1768	K 15
22	N Horažďovice 213	Kniha smluv (<i>Liber contractum Sub Nro. 3 Lit. C</i>) čes., 453 pag., 23,5x37cm, kož. vaz., rejstřík, na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1769–1829	K 16
23	K Horažďovice 214	Kniha smluv týkajících se domů (<i>Das Buch der Kauf und Verkäufen...über die Realitäten... Sub Lit. A</i>) čes., něm., 158 fol., 22,5x37,5cm, kož. vaz., rejstřík, na f. 74v a na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1790–1870	K 17
24	D 2	Kniha obligací (<i>Kniha městská obligací modrá Nro. 2 Lit. B</i>) čes., 174 fol. (střídá se foliace s paginací), 21x34cm, kož. vaz., rejstřík	1760–1799	K 18
25	S Horažďovice 218	Kniha obligací a kvitancí (<i>Buch der Schuld Verschreibungen und Quittungen Sub Lit. B</i>) čes., něm., 167 fol., 24x37,5cm, polokož. vaz., na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1798–1819	K 19
26	W Horažďovice 219	Kniha obligací (<i>Kniha obligační Sub Lit. B et B</i>) čes., něm., 228 fol., 26x40cm, kož. vaz., rejstřík, na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1819–1860	K 20

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
27	O Horažďovice 220	Kniha kvitancí (<i>Quitirungs Buch Lit. B</i>) čes., něm., 145 fol., 23,5x36,5cm, kož. vaz., rejstřík, na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1794–1847	K 21
28	Horažďovice 221	Kniha kvitancí a obligací (<i>Quittungen Buch Lit. C, Fortsetzung des Obligations Buches Lit. B et B zugleich dieses Quittungsbuches</i>) čes., něm., 257 fol., 26x40cm, kož. vaz., rejstřík, na f. 22v a na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1848–1878	K 22
29	H Horažďovice 222	Kniha dělených pozůstalostí (<i>Das Buch der Erbschafts Vertheilungen und der Erbtheil Zetteln Sub Lit. A</i>) čes., něm., 166 fol., 23x37cm, kož. vaz., rejstřík, na f. 132v a na posled. str. přitisknuta městská pečeť	1790–1832	K 23
30	E 25	Kniha testamentů a inventářů (<i>Testament und Inventar Buch Lit. A</i>) čes., něm., 161 fol., 24x37cm, polokož. vaz.	1794–1835	K 24
31	Q 39	Kniha pozůstalostních a jiných řízení (<i>Kniha dekretní Lit. A</i>) určování poručnictví, ujímání dědictví, udělování měšťan. práva, pamětní zápisy čes., 81 fol., 22x35cm, polokožená vazba, rejstřík (pozn.: na druhé straně vedena kniha patentů a nařízení)	1793–1879	K 25
32	L 410	Kniha soudních odhadů (<i>Das Buch der Bürgschaften und Gerichtlichen Abschätzungen Sub Nro. I</i>) čes., něm., 53 fol., 22x37cm, bez pevných desek	1789–1829	K 26

B. MĚSTSKÉ KNIHY PO ROCE 1850

I. Knihy městské správy v užším slova smyslu

33	215	Zápisy ze schůzí městského zastupitelstva	24.11.1850–22.4.1890	K 27
34		Zápisy ze schůzí městského zastupitelstva	11.7.1890–15.10.1911	K 28
35		Zápisy ze schůzí městského zastupitelstva a rady (od 13.12.1931 se objevují zápisy z rady)	18.12.1911–30.12.1932	K 29
36		Zápisy ze schůzí městského zastupitelstva a rady (výjimečně i valná hromada, schůze elektrárenské komise, lesní komise a trestního senátu; od 6.5 do 30.9.1945 zápisy ze schůzí MNV)	29.1.1933–30.9.1945	K 30
37		Zápisy ze schůzí finanční komise (původně Kniha školních přírážek)	1924–1945 (1948)	K 31

II. Knihy městského hospodářství

38		Hlavní kniha důchodů	1875–1891	K 32
39	388	Hlavní kniha	1938–1940	K 33
40	391	Hlavní kniha	1941–1942	K 34
41	402	Hlavní kniha	1943	K 35
42	400	Hlavní kniha	1943–1945 (1946)	K 36
43	386	Pokladní deník	1934–1940	K 37
44		Pokladní deník Kniha školních přírážek (za ní následují Zápisy ze schůzí finanční komise, viz inv. č. 37)	1941–1945 (1949) 1913–1919	K 38
45		Lesní deník (do r. 1946, za ním následuje evidence darů na rozhlasové zařízení z l. 1947–1952)	1941–1945 (1952)	K 39

III. Knihy evidenční

46	210	Matrika obyvatel (<i>Matrika obecní</i>)	(1849) 1850– 1869	K 40
47	218	Knih domovských listů	1850–1908	K 41
48		Rejstřík obyvatel	/1901/–1937	K 42
49	380	Knih cizinců	1913–1942	K 43
50	336	Evidence vojáků na dovolené	1891–1939	K 44
51	340	Evidence mužstva zeměbrany	1891–1923	K 45
52		Parcelní protokol	/1850 – 1918/	K 46
53		Rejstřík trestů	1903–1945 (1950)	K 47

3. SPISOVÝ MATERIÁL

A. SPISOVÉ POMŮCKY

54	1 49	Věcný repertář (<i>Hlavní repertoriumna v registratuře se vynacházející a dle materiálů oddělený spisy</i>) záležitosti řazeny abecedně čes., 130 fol., 23x35cm, polokožená vazba, na fol. 103v–104r účty z r. 1858	1793–1830 (1858)	K 48
55	100	Jednací protokol – judiciale (<i>Protocoll Exhibiti Judiciale</i>) čes., nepag., 24x36cm, bez desek	1803	K 49
56	101	dtto čes., nepag., 22,5x37cm, bez desek	1804	K 50
57	107	dtto čes., nepag., 24x38cm, bez desek	1805	K 51
58	113	dtto čes., nepag., 25x38cm, bez desek	1807	K 52
59	115	dtto čes., nepag., 26x38cm, bez desek	1808	K 53
60	121	dtto čes., nepag., 22,5x36cm, bez desek	1809	K 54
61	174	dtto něm., nepag., 23x37cm, bez desek	1833	K 55
62	185	Jednací protokol – Judiciale něm., nepag., 21x36cm, bez desek	1835–1836	K 56
63	106	Jednací protokol – politicum (<i>Protocoll Exhibitorium Politica</i>) čes., nepag., 24x37cm, bez desek	1806	K 57
64	114	dtto	1807	K 58
65	119	dtto	1808	K 59
66	126	dtto	1810	K 60
67	414	dtto něm., nepag., 24x37cm, bez desek	1831	K 61
68	381	Jednací protokol	1924–1932	K 62

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
69	398	Jednací protokol	1942–1944	K 63
70	395	Jednací protokol Střediska branné výchovy	1938–1941	K 64

B. SPISY

Do roku 1850

71	Publicum I	Patenty, cirkuláře, nařízení nadřízených (zemských) orgánů	1760–1840	1
72	Publicum III	Kostelní finance (mj. Trnkovsko-Vejstrkovská fundace)	1783–1849	1
73	Publicum III	Faráři, duchovní správci (vysvědčení odcházejícího duchov. správce P. Elgeta)	1804	1
74	Publicum III	Jiné kostely (kapucíni v Sušici 1767, Nezamyslice, Strašín, Budětice a Žihobce 1843)	1767–1843	1
75	Publicum III	Školy, učitelé	1796–1849	1
76	Publicum IV	Policejní záležitosti	1790–1819	1
77	Publicum VI	Privilegia (trhy, kořalka, sůl, vápno, robota, pivo; mj. jednání o povolení nového trhu na den sv. Josefa 1794)	1773–1834	1
78	Publicum VIII	Radní protokoly (makulatura)	1783–1798	2
79	Publicum VIII	Židé	1798–1836	2
80	Publicum IX	Obecní počty (účetnictví, deposita, dluhy)	1783–1849	2
81	Publicum XI	Propouštěcí listy, stěhování, jurisdikce (J. Votýpková 1839, M. Havlová 1848)	1839–1848	2
82	Judiciale I	Majetkoprávní spory	1787–1839	3
83	Judiciale III-IV	Dědičná a sirotčí jednání	1786–1833	3
84	Judiciale V	Sirotčí a soudní výkazy (tabelly)	1786–1831	3
85	Judiciale VII	Koupě-prodej, pronájem, odhady majetku, dluhy jednotlivých měšťanů	1785–1847	3
86	Judiciale X	Varia (taxy, dědičná jednání, dluhy, odhady, smlouvy)	1786–1799	3
87	Contributionale	Daně, „magacínské“ obilí, výběrčí	1764–1826	3
88	Commerciale	Živnostenské záležitosti (pekař, hospody)	1820–1845	4
89	Vrchnostenský Schutz II	Stavby a bydlení (mj. kolorované nákresy domu V. Hampla z r. 1791, oprava radnice 1792–1793, přestavba stropu v učitelském bytě 1795)	1789–1839	4
90	Vrchnostenský Schutz II	Pořádání rábské registratury	1793	4
91	Vrchnostenský Schutz III	Pronájem, prodej obecních pozemků, hospodářství a práv	1777–1833	4

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
92	Vrchnostenský Schutz IV-V	Korespondence s vrchnostenským úřadem, vrchnostenská nařízení (mj. výzva k uspořádání rábské registratury r. 1792, volba učitele r. 1800, nutnost opravy zchátralé radnice 1832)	1792–1847	4
93	Miscellanea	Věci svatební	1786–1825	4
94	Miscellanea	Extrakt z berní ruly	1757–1781	4

Po roce 1850

95	1/2	Vyhlášky, oběžníky, úřední publikace nadřízených orgánů (mj. pravidla o vybírání vodného 1927?)	1851–/1927/	5
96	1/12	Vystěhovalectví (M. Jampolis a K. a J. Steinerovi se chtějí vystěhovat do Ameriky)	1852	5
97	2/1	Schůze zastupitelstva, rady, komisí apod.	1865	5
98	2/2	Obecní zastupitelstvo, členové, obecní záležitosti	1852–1856	5
99	2/4	Domovské právo, evidence obyvatel (abecedně B–W)	1852–1937	5
100	3/5	Kostely, fary, faráři (mj. zvon v kostele sv. Jana Nep. 1850, nadace, kostelní jmění a účty obou kostelů, oprava kostela sv. Jana N. 1852, 1863, 1907, zřízení fary 1858– 1892, inventář kostela Nejsv. Trojice 1869, převedení kostela N. Trojice do vlastnictví obce 1890)	1850–1940	5
101	4/2	Obecné a měšťanské školy (nutnost vysázet ovocnou školku 1852, rozpočet na stavbu nové školy 1883, zapravení špatné práce při stavbě školy 1886)	1852–1886	5
102	4/9	Jednotliví učitelé (plat 1850 a penze po † učiteli Michaelu Šmídovi 1858, řídící uč. Ant. Černý)	1850–1887	5
103	5/1	Zdravotní záležitosti, hygiena, očkování (mj. příslušnost Rabí k očkovacímu obvodu žichovického MUDr. Josefa Klostermanna 1858)	1856–1858	5
104	6/15	Jednotlivé trestní případy (trestní listy A–W)	1923–1945 (1947)	5
105	8/1	Zemědělství, myslivost, rybářství (proba o pronájem knížecího dvora chudým obyvatelům Rabí 1908, nedatovaný pozemnostní arch)	1908–/1945/	5
106	8/2	Lesní hospodářství (kácení v lese)	1852–1859	5
107	9/1	Živnosti, obchod, průmysl (židovští řezníci, truhláři, mlynáři, mlýnský řád z r. 1814 nově publikovaný 1852, vandrovní a pamětní knížka mlynáře Fr. Spousty, pivní krejcar)	1852–1879	5

Inv. č.	Signatury	Obsah	Časové rozpětí	Ev. č.
108	9/2	Živnostenská, obchodní a hospodářská společenstva, družstva, cechy (stanovy zásobného spolku v Rabí)	1869	5
109	9/5	Výstavy a trhy (trhový řád 1863, zřízení nového tržiště 1902)	1863–1902	5
110	11/1	Doprava (železnice, silnice, mosty, mýto) (opravy silnic, vysazování stromů u silnic, oprava mostu přes Otavu)	1852–1867	5
111	11/3	Spoje pošta, telegraf, telefon, rozhlas (zřízení telegrafní stanice)	1901–1902	5
112	13/1	Obecní počty, rozpočty, uzávěrky, rozborů (obecní, školní a hasičské rozpočty)	1850–1945	6
113	13/2	Obecní dluhy	1922–1937	7
114	13/3	Daně a poplatky, kontribuce a repartice (dlužená daň z obchodu 1851, poplatek z muziky 1858)	1851–1858	7
115	13/4	Obecní příjmy a vydání (mj. nákup nemovitostí od soukromníků, agenda městu patřícího domu čp. 15, pozdější nové radnice a fary, převzetí státních dluhopisů 1932)	1855–1932	7
116	13/7	Pronájmy, prodeje, dražby obecního majetku (mj. pronájem rybolovu)	1924–1936	7
117	13/9	Nájmy, prodeje, dražby, přiděly půdy jednotlivcům (mj. přiděly půdy z žichovického velkostatku v rámci prvorepublikové pozemkové reformy)	1861–1940	7
118	13/10	Dlužní závazky jednotlivců	1852–1858	7
119	13/12	Pozůstalosti	1851–1870	7
120	13/16	Finanční povinnosti občanů	1852–1867	7
121	13/17	Půjčky, loterie, sbírky (sbírka na Národní divadlo)	1852	7
122	13/19	Pojišťovny (souborné úrazové pojištění obce u Rolnické vzájemné pojišťovny, pojišťovní knížky radnice, fary a obou kostelů u téže pojišťovny)	1927–1943	7
123	14/1	Stavby státní a obecní (oprava radnice, stavba vodovodu 1899–1903)	1856–1903	7
124	14/2	Stavby soukromé (většina dle čp, neurčené stavby abecedně dle jmen majitelů)	1856–1944	7

4. MAPY A PLÁNY

125	LXXIII 469 I–IV	Katastrální mapa městečka Rabí (I na Mnielkowe, na wrchu Sprawedlnosti, Ssibeniczna, na Trubach, na Ribniczkach, Lissna; II na Klinie, Sct. Johann von Nepomuk, Markt Raaby, Brzezinau; III na Hurkach, zameczky Wrch, okolo Zinko, nade Mlegnem, Podraabsky Mlegn; IV Wssechswatech, Allerheiligen, Lissna, zameczky Wrch) Fröhlich a Winter, adjustoval Václav Hejda, 1:2880, kolorovaná litografie I.–III. sekce: 63 x 78 cm IV. sekce: 63 x 39,2 cm	1837	M 1
126	121	Katastrální mapa Rabí (Na mělkově, Na trubách, Na vrchu u spravedlnosti, Na hurkách, Lisna, Na klíně, Sv. Jan Nepomucký, U svatého Jána, Na rybníčkách, Raby, Zámecký vrch, Všechsvatych, Okolo Zinku, Okolo Zinko, Nade mlýnem, Podrabsky mlýn) c. k. katastrální ústav, 1:5000, litografie, 80 x 56 cm, v obou exemplářích pozdější vpisky a kolorování 1. 80 x 56 cm 2. 80,5 x 50 cm	1876	M 2
127	122	Katastrální mapa Rabí (Polohopisný a regulační plán Rábí) František Lenk, město Rabí, 1:1440, rukopis, 67,5 x 54,5 cm	1897	M 3
128	123	Podélné řezy ke katastrální mapě Rabí (viz M 3) (Podélné řezy k polohopisnému a regulačnímu plánu města Rabí) František Lenk, město Rabí, 1:1000 (délka), 1:100 (výška), 251 x 34 cm	1900	M 4

5. FOTOGRAFIE

129	190	Fotografie hradu Rabí (2 identické fotografie nalepené na podkladu)	/1900 – 1945/	F 1
-----	-----	--	---------------	-----

6. OSTATNÍ DRUHY ARCHIVÁLIÍ

130	P 46	Mosazné razidlo s městským znakem v pečetním poli odděleném linkou je ve štítě kvádrová hradba s otevřenou branou uprostřed, z hradby vyrůstají tři věže s cimbuřím, nad nimi vpravo běžící vlk s jeleními parohy na krku, na štítu je vpravo otočená kolčí helmice, z níž vyrůstá vlk s jeleními parohy na krku, jež zasahují do legendy, zbytek pečetního pole je vyplněn bohatě rozvětvenými příkrývadly tvar kulatý o prům. 30 mm, kovová hřebovitá rukojeť o délce 55 mm opis: SIGILUM CIVITATIS SUB CASTRO RABY 1513 (pozn.: razítková kopie původního typáře)	/1850 – 1900/	T 1
131	P 51	Mosazné razidlo s městským znakem znak téměř stejný jako u inv. č. 130 (jiný tvar věží a méně řasená příkrývadla) tvar kulatý o prům. 30 mm, dřevěná hruškovitá rukojeť o délce 100 mm opis: MĚSTSKY OBECNÍ ÚŘAD V RABÍ 1887	1887	T 2

Název fondu:	Archiv města Rabí
Značka fondu:	AM Rabí
Časový rozsah:	1627 – 1945 (1952)
Počet inv. jednotek:	131
Počet evid. jednotek:	84 (6 listin, 47 knih, 17 spisových pomůcek, 7 kartonů, 4 mapy, 1 fotografie, 2 typáře)
Rozsah v bm:	2, 33 bm
Místo uložení:	Klatovy, Mayerova 128
Stav ke dni:	25. 2. 2003
Uspořádal:	Michal Tejček
Inventář:	Michal Tejček
Počet exemplářů:	4
Počet stran:	65
Inventář schválil:	Mgr. Pavel Havlovič